

Zespół funkcjonalny kręgosłupa

Zespół funkcjonalny kręgosłupa

Vertebrae
cervicales
I-VII

Vertebrae
thoracicae
I-XII

Vertebrae
lumbales
I-V

Os sacrum

Os coccygis

Długość   - 45% dł ciała
                  3/4 wysokość trzonów
                  1/4 wysokość krążków międzykręgowych
                  70 -75 cm u mężczyzny
                  u kobiet minus 8 -10 cm
                  zależna od wieku
                  wieczorem 1,5 cm krótszy

Funkcje   - narząd podpory ciała
                  - narząd ruchu
                  - narząd ochraniający rdzeń kręgowy

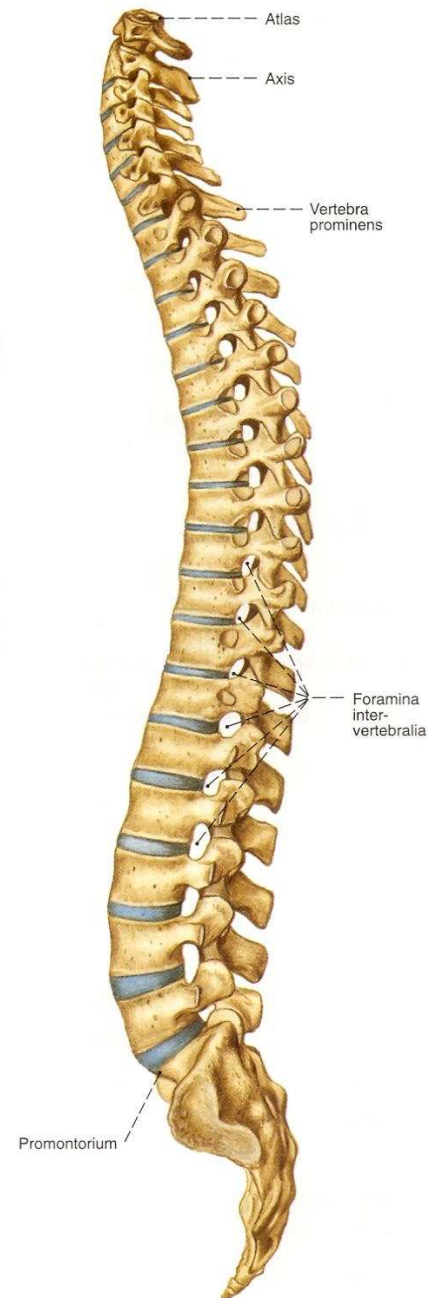
Siła nośna kręgosłupa   - około 350 kg

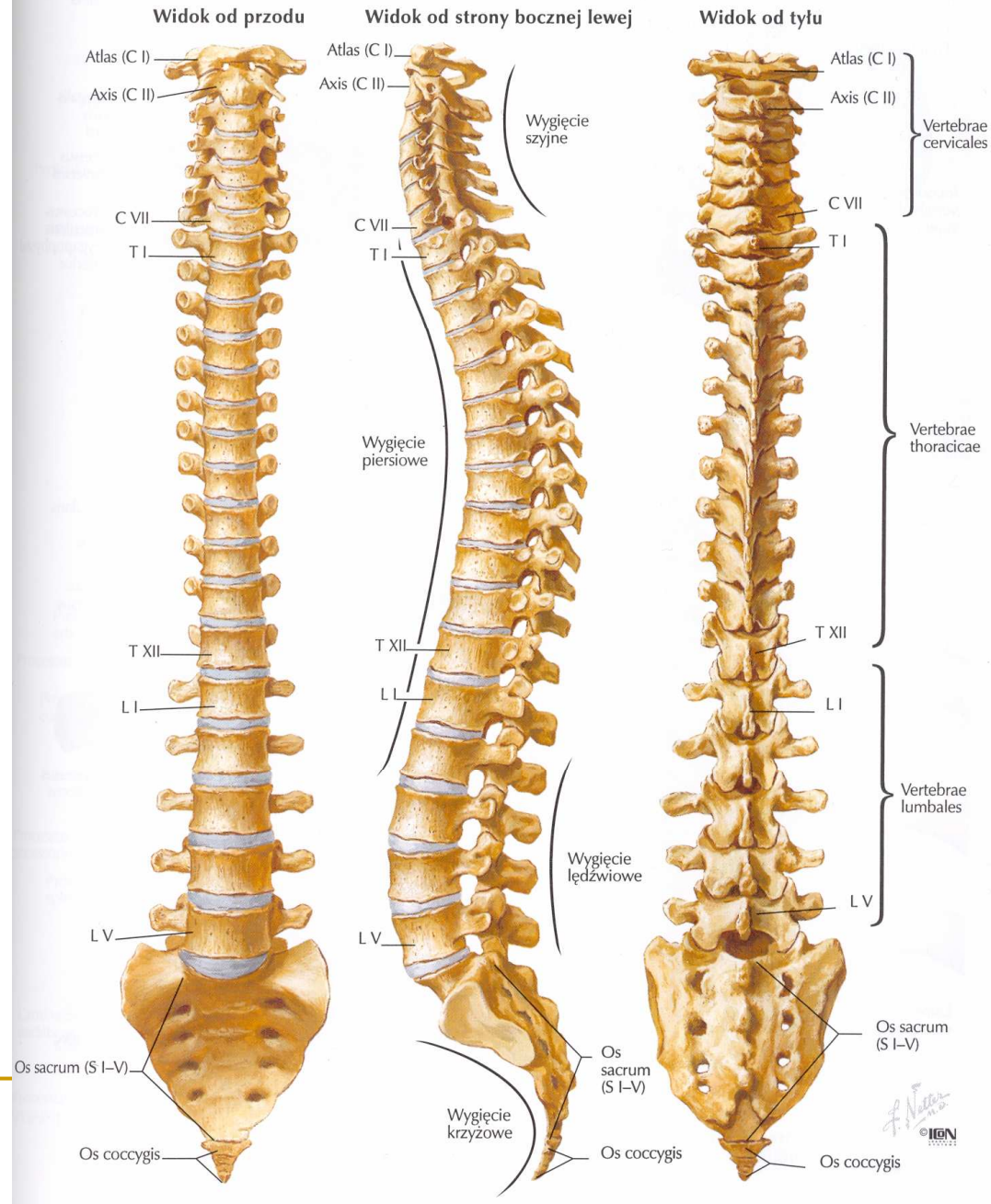
Krzywizny kręgosłupa

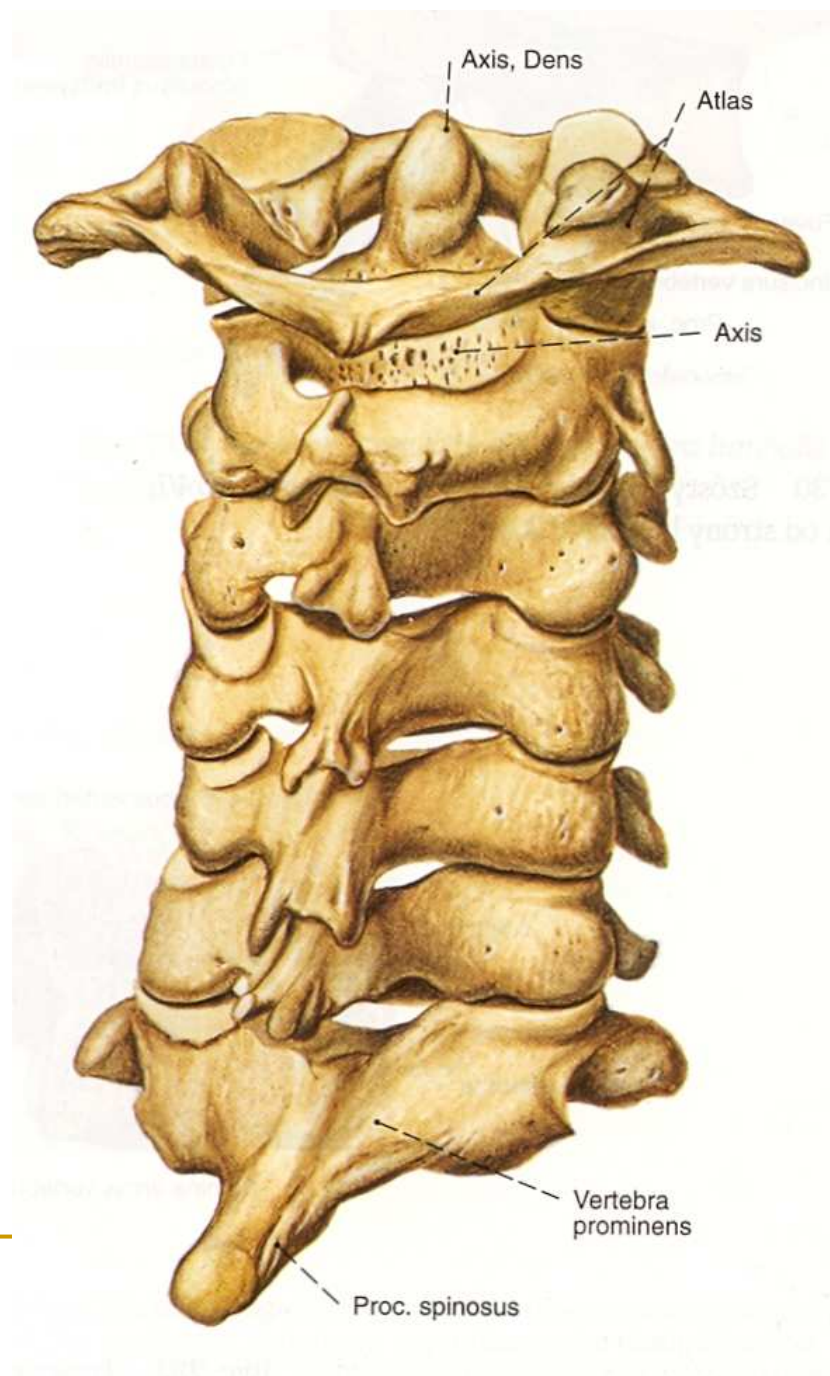
- **kifoza** (*kyphosis thoracica et sacralis*)
/krzywizna pierwotna, kształt litery „C”/
odcinek piersiowy i krzyżowy
- **lordoza** (*lordosis cervicalis et lumbalis*)
/wypukłością do przodu/
odcinek szyjny i lędźwiowy
- **wzgórek** (*promontorium*) = cecha wybitnie
ludzka
kąt lędźwiowo-krzyżowy 120° - 170°
- w płaszczyźnie czołowej = **skolioza** (*scoliosis*)
garb (*gibbus*) = *kyphoscoliosis*

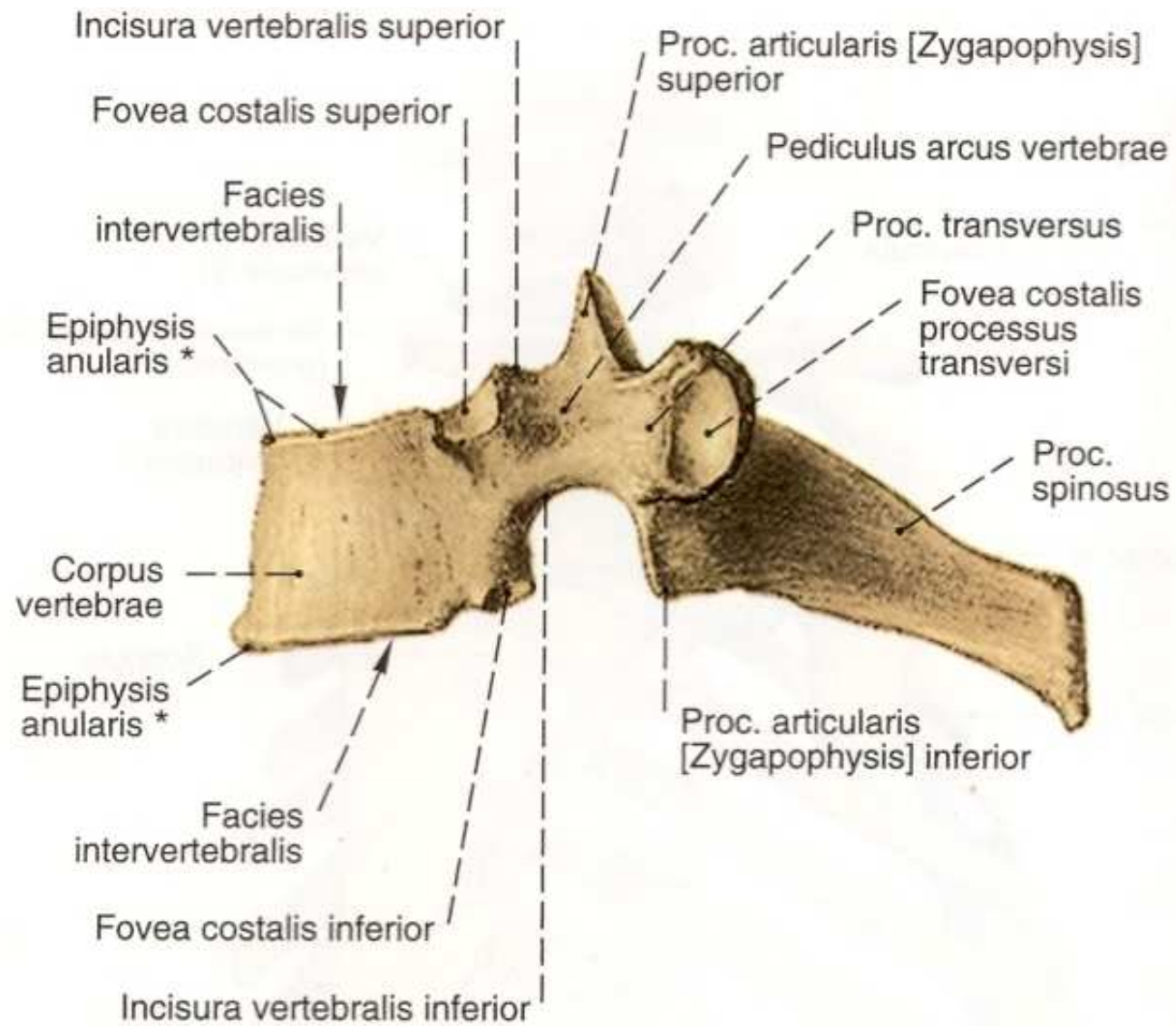
Kręgosłup (columna vertebralis)

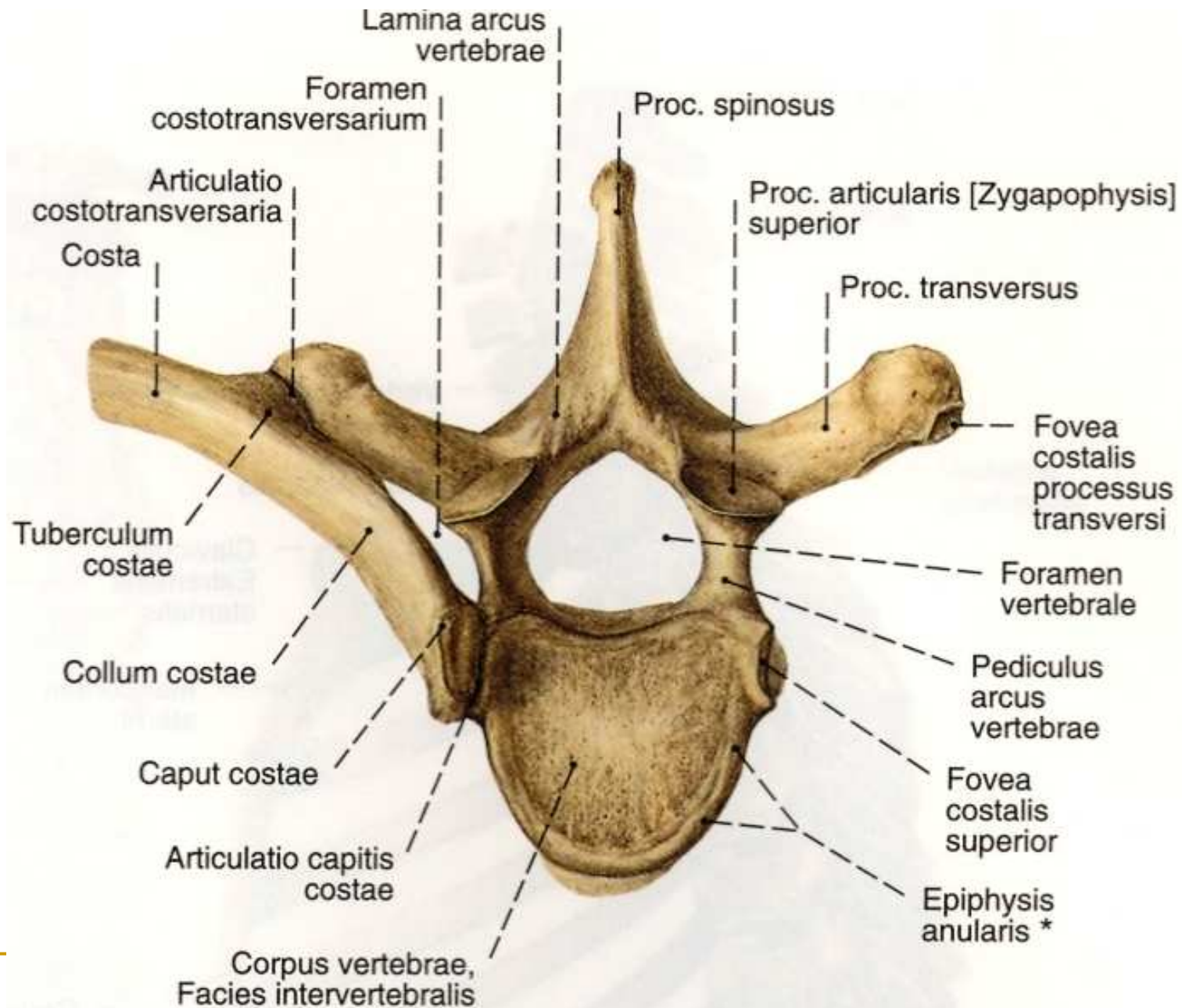
ZOBACZ TAKŻE TABLICE 9, 12, 13, 143, 144, 145, 170, 231

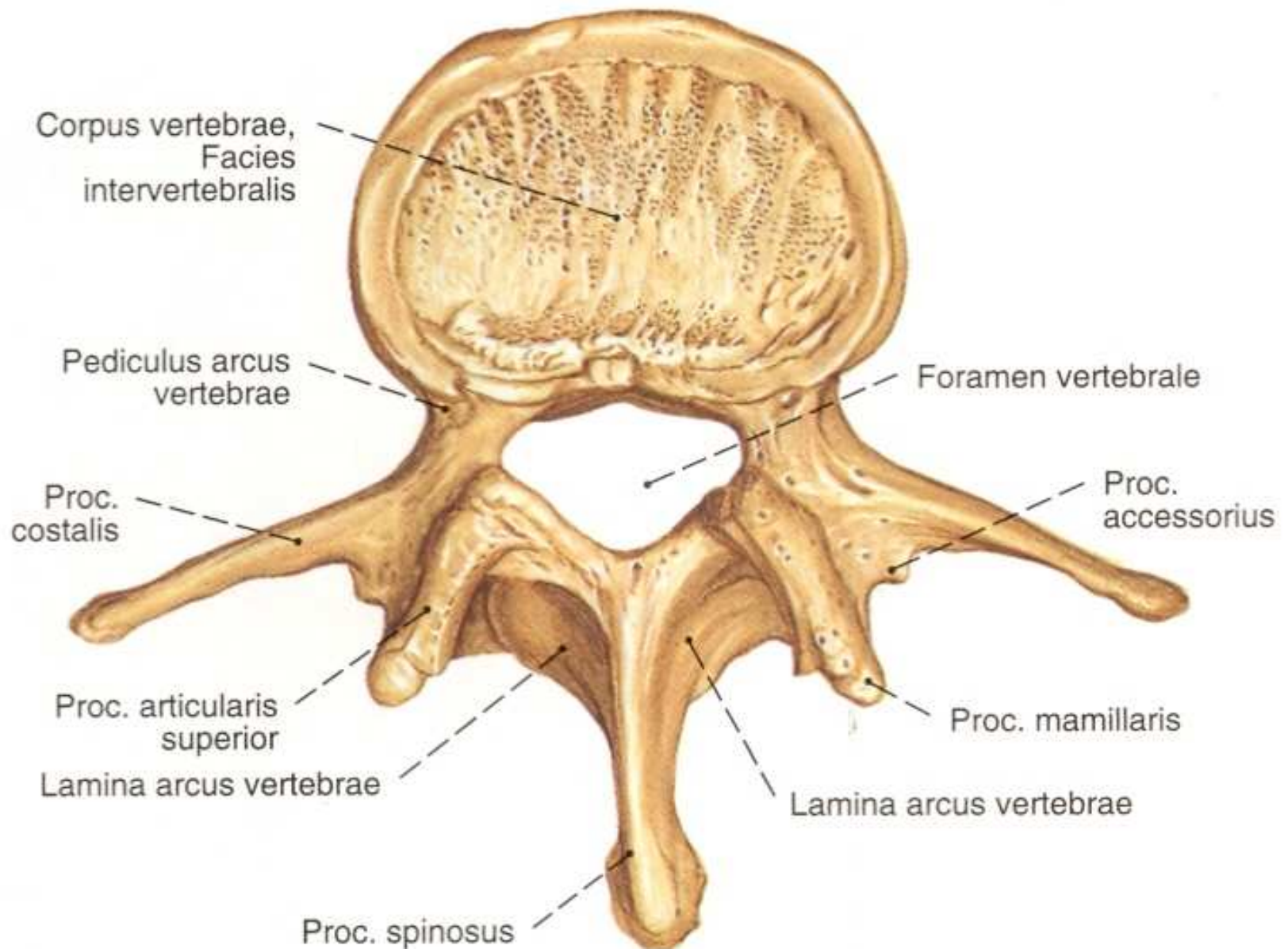

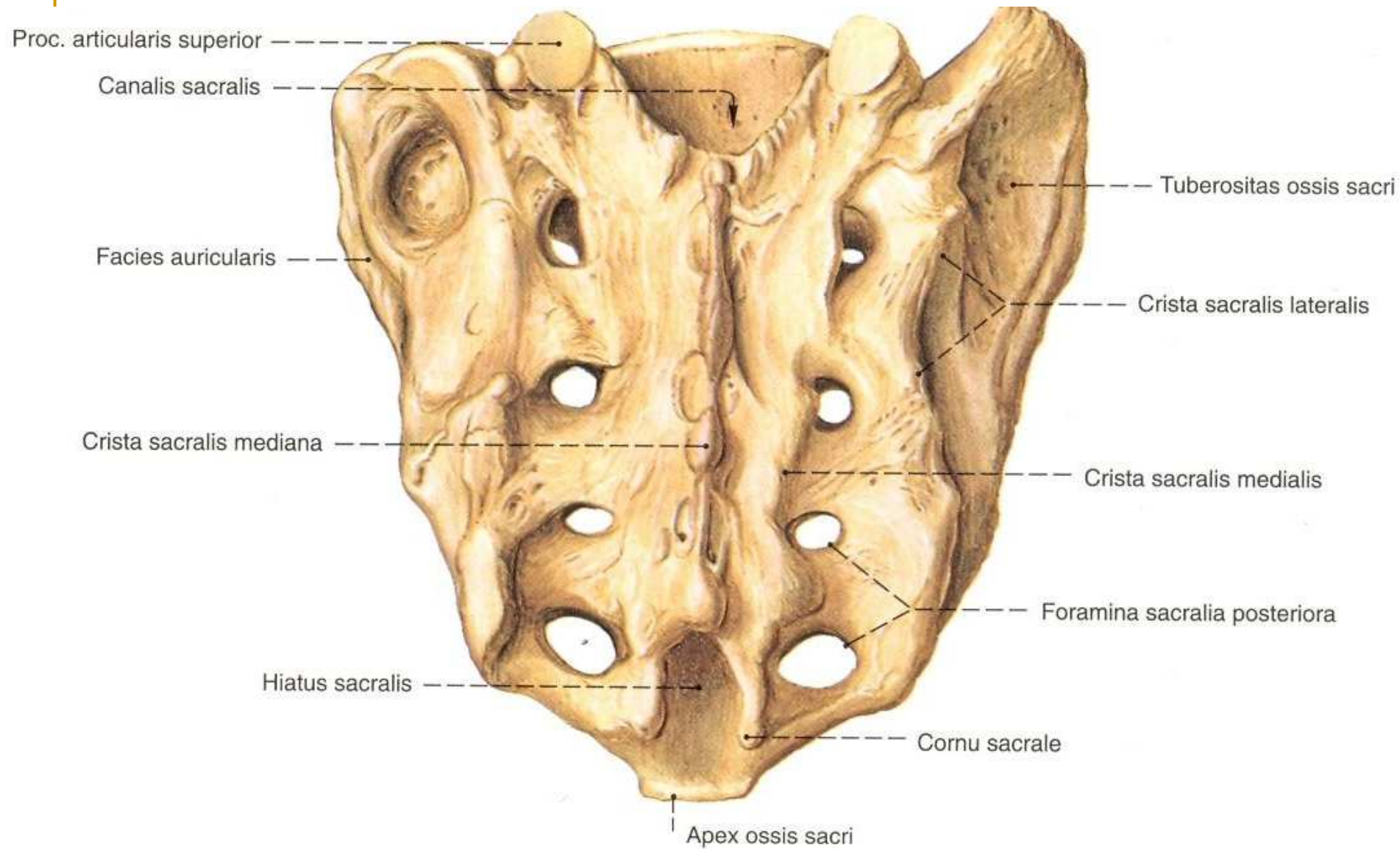

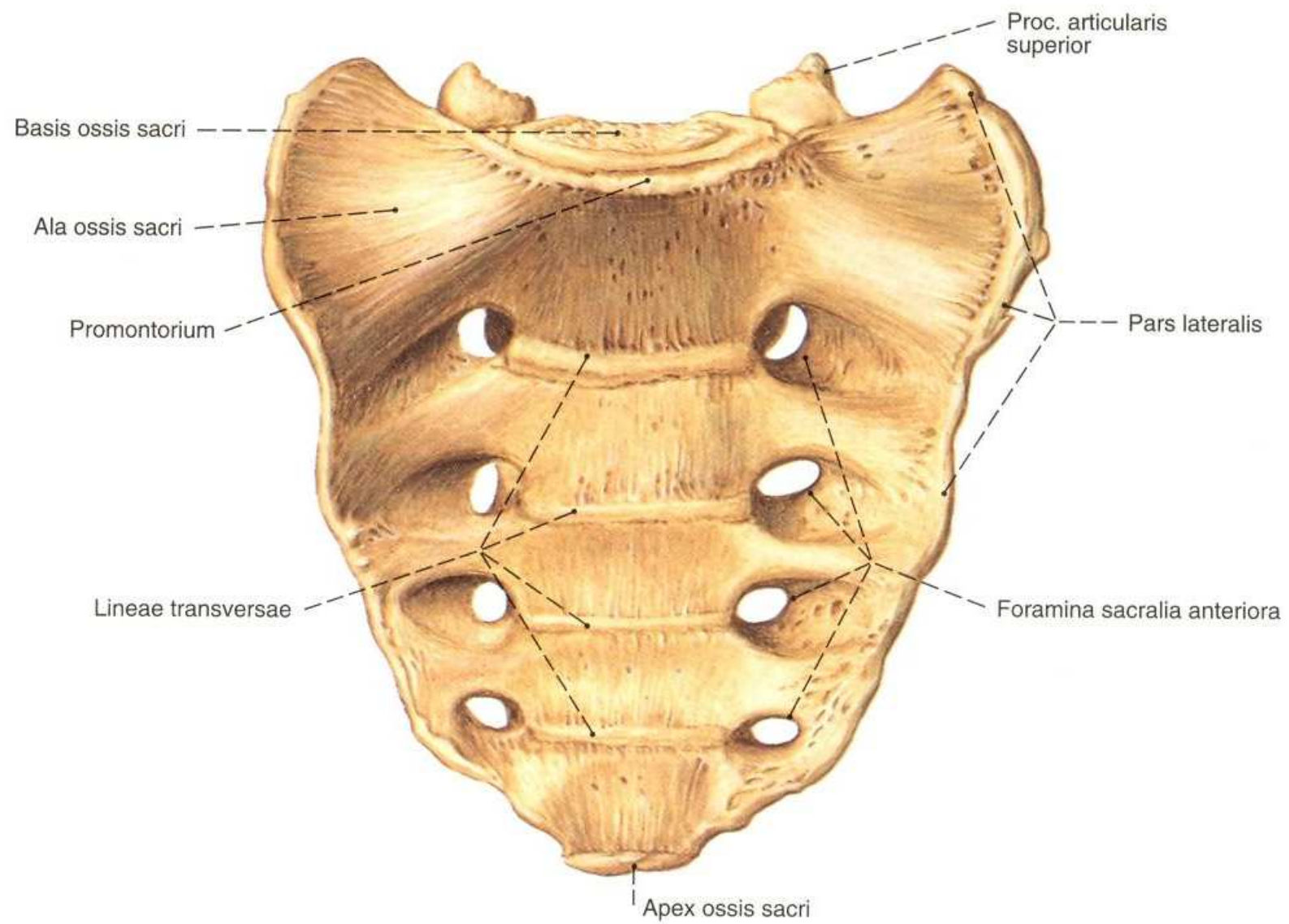
Vertebrae

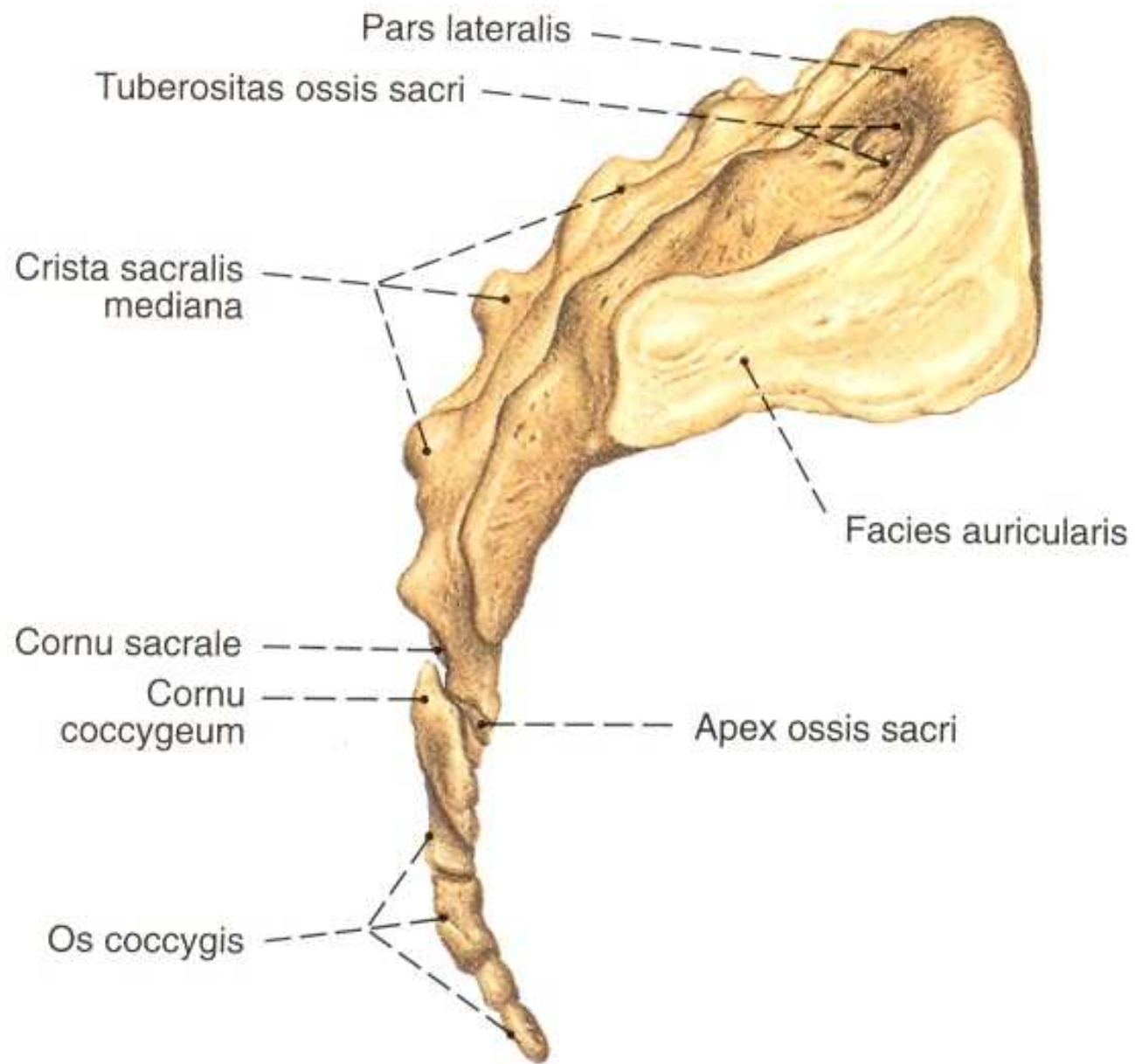

A. Staw głowy górny = szczytowo - potyliczny
(*articulationes atlantooccipitales*) / 2 stawy /

Więzadła - błona szczytowo-potyliczna przednia

Ruchy - zginanie - do przodu 30° do 125°

- zginanie boczne - 10° do 45°

B. Staw głowy dolny - szczytowo-obrotowy /4 stawy/

I. Stawy szczytowo-obrotowe boczne /dwa/ (*articulationes atlantoaxiales laterales*)

Powierzchnie stawowe:

- dołki stawowe dolne kręgu szczytowego
- powierzchnie stawowe górne kręgu obrotowego

II. Stawy szczytowo-obrotowe pośrodkowe /dwa/ (*articulationes atlantoaxiales medianae*)

---

1. Staw szczytowo-obrotowy pośrodkowy przedni

Główka stawowa - pow. stawowa
przednia zęba kręgu obrotowego
Panewka - dołek zębowy łuku przedniego
kręgu szczytowego

2. Staw szczytowo-obrotowy pośrodkowy tylny

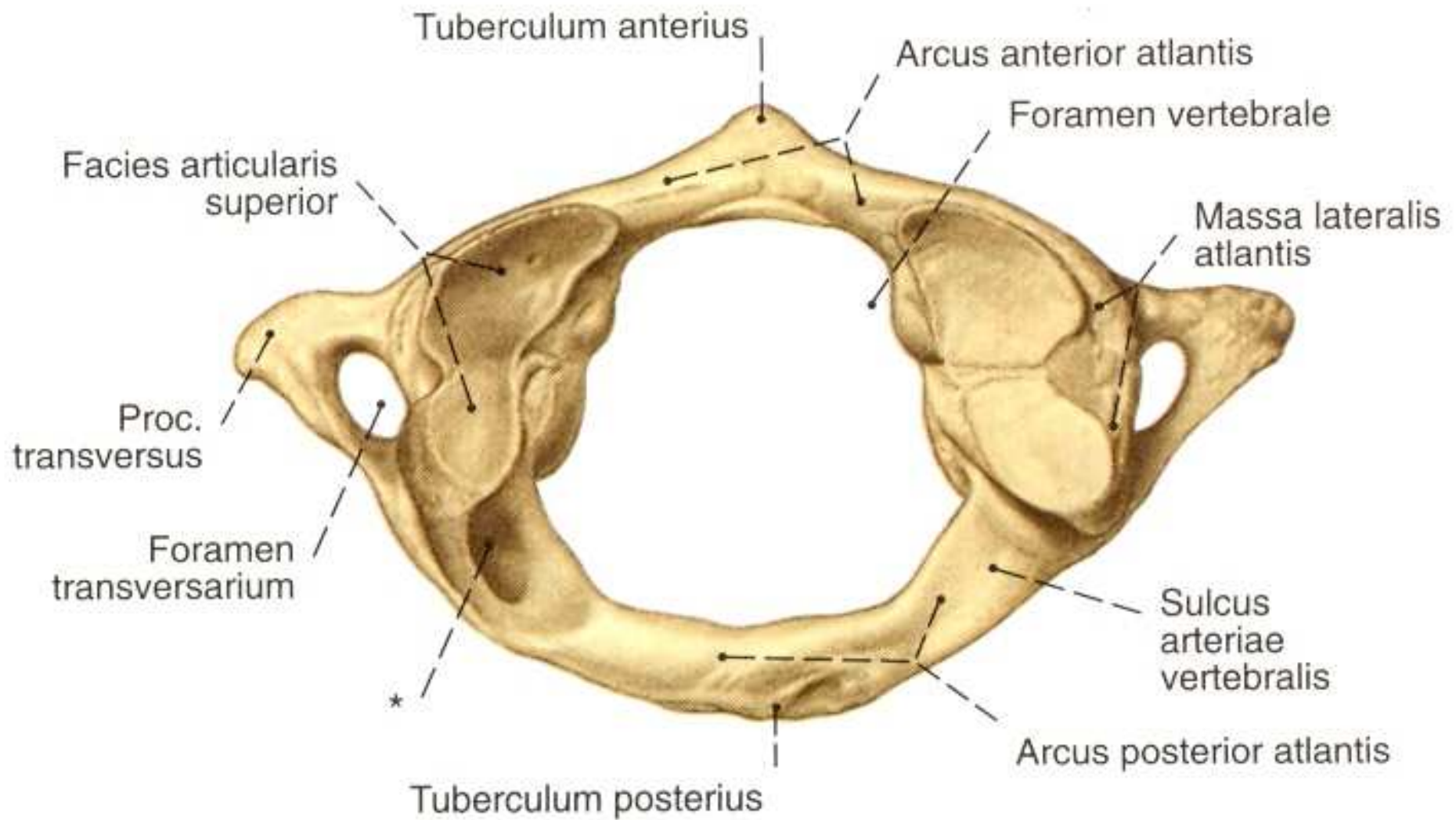
powierzchnie stawowe - pow. stawowa
tylna zęba kręgu
obrotowego
pow. stawowa więzadła
poprzecznego kręgu
szczytowego

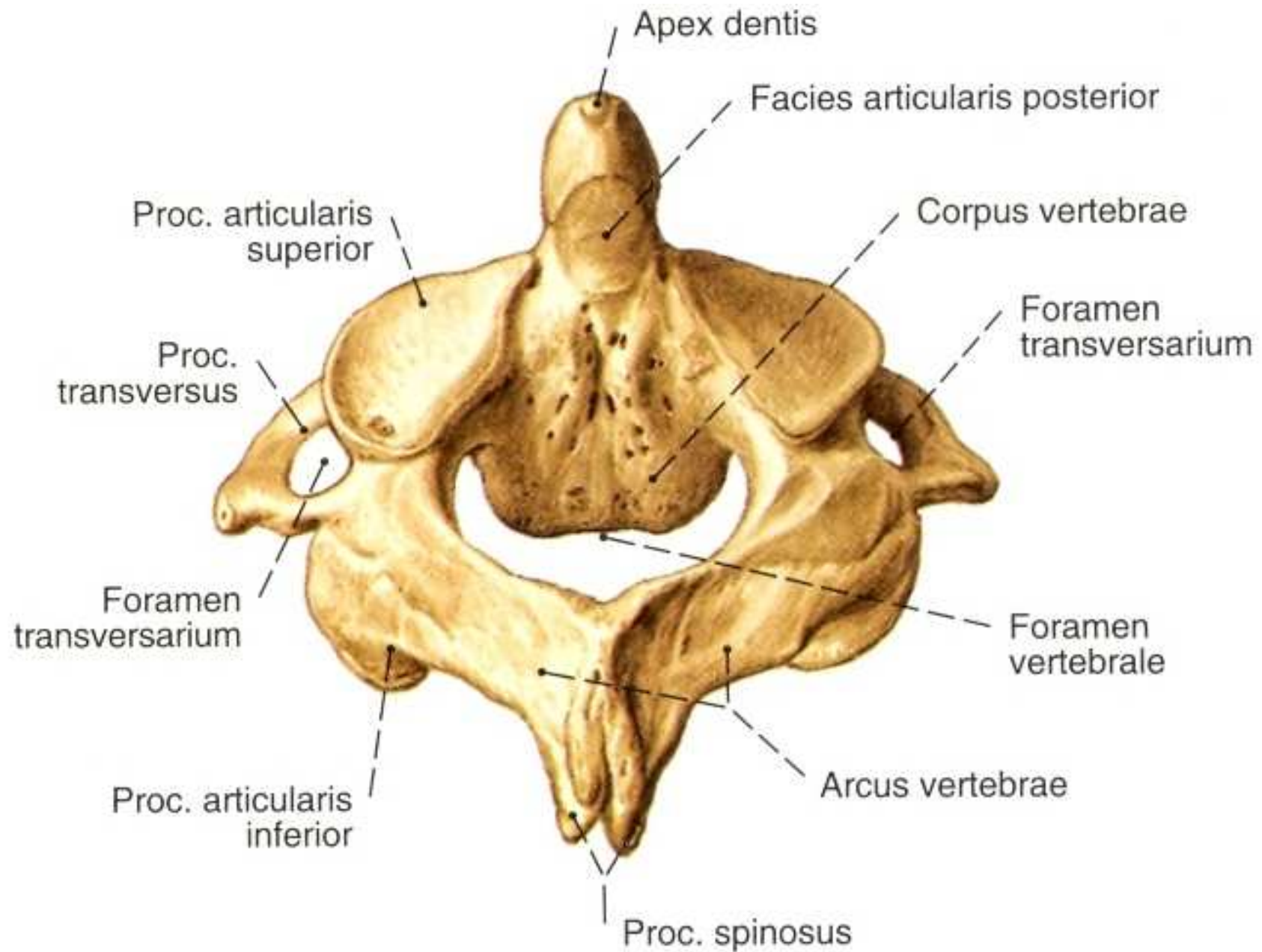

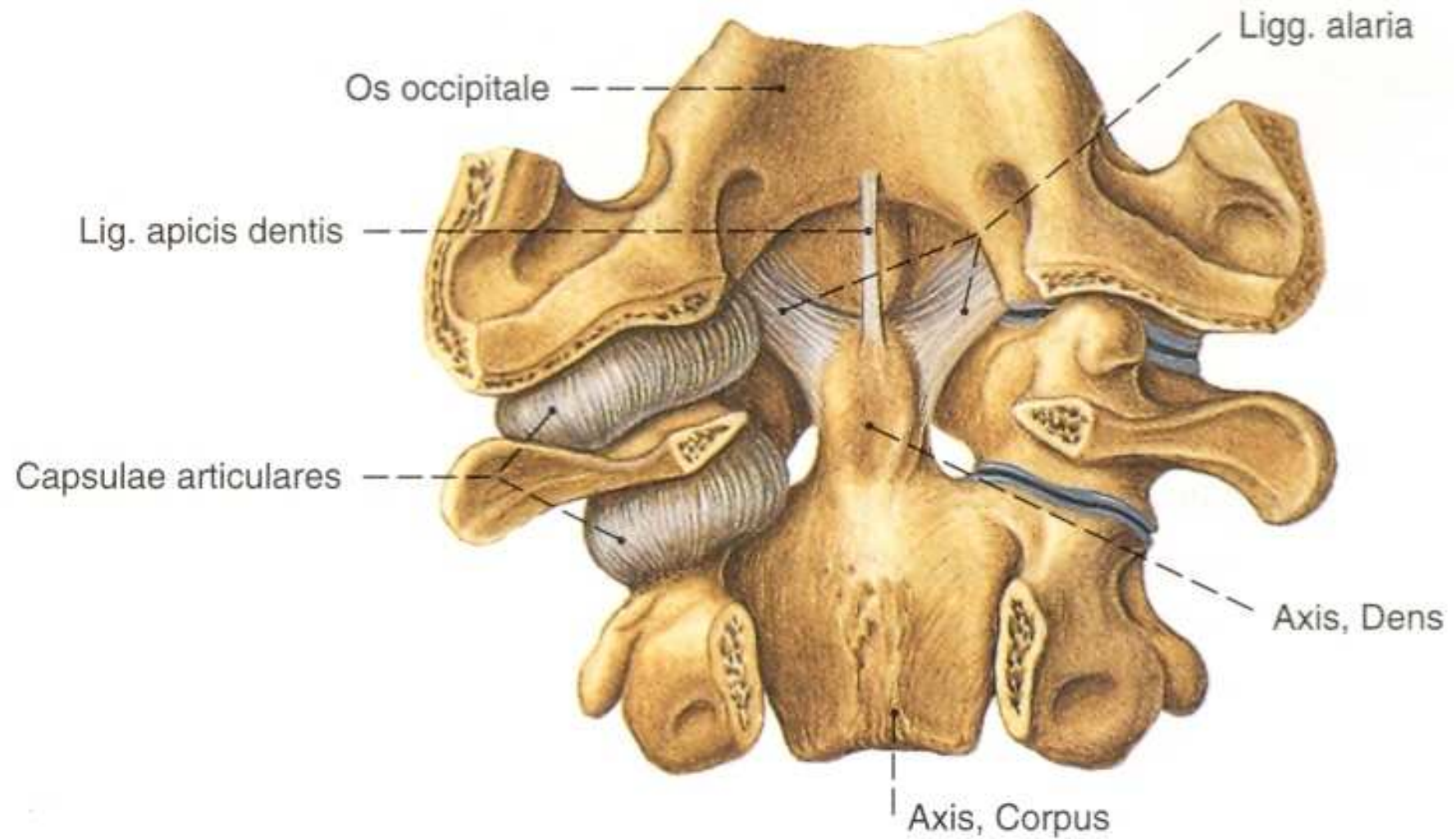
-
- Aparat więzadłowy - wspólny, pokryty błoną
pokrywającą
- więzadło krzyżowe kręgu szczytowego
(*lig. cruciforma atlantis*)
/więzadło poprzeczne (*lig. transversum atlantis*)
i pęczki podłużne (*fasciculi longitudinales*)/
  - więzadło wierzchołka zęba (*lig. apicis dentis*)
  - więzadła skrzydłowe (*ligg. alaria*)

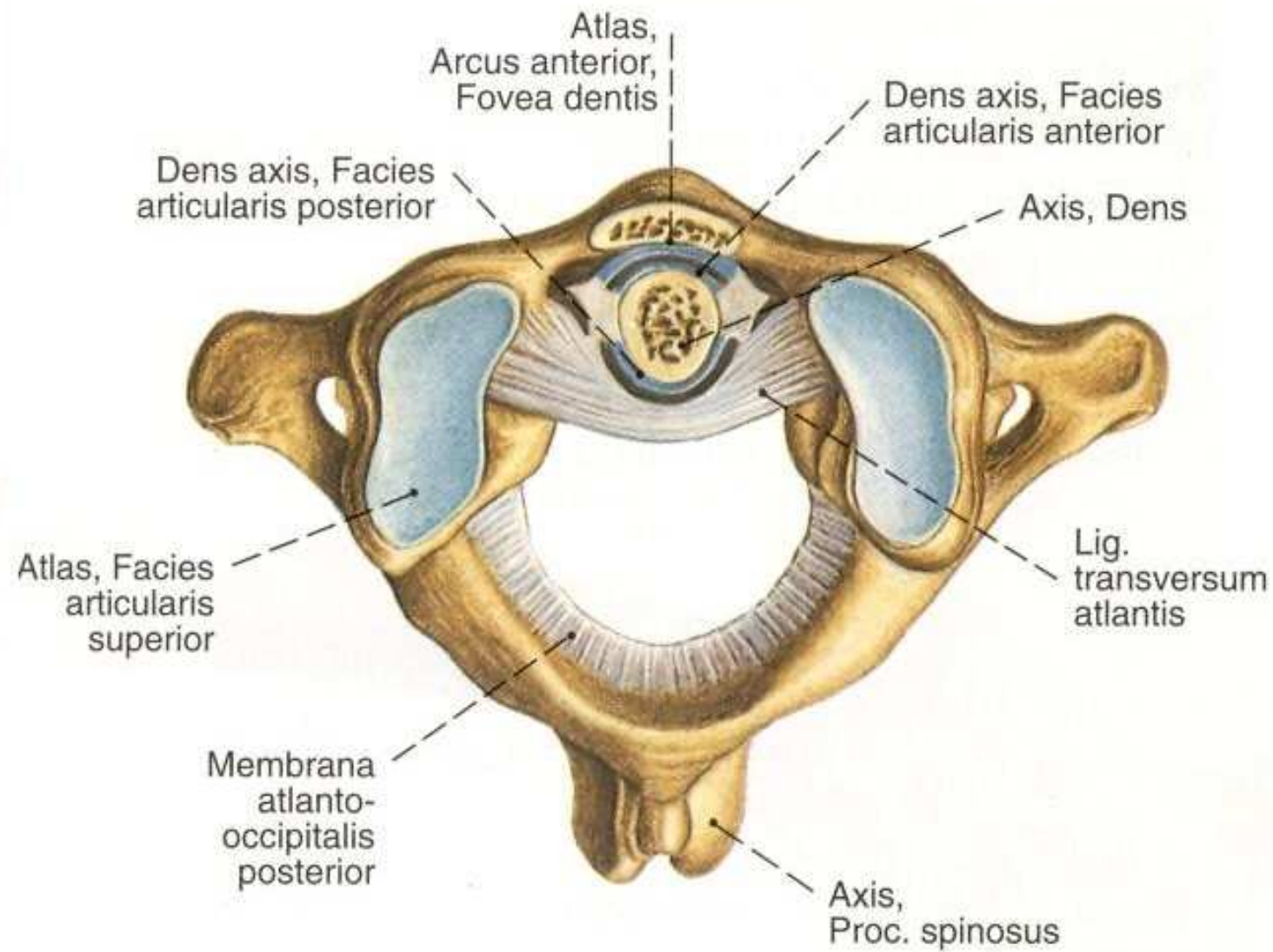
Ruchy: sprzężone we wszystkich 4 stawach
obrotowe, w zakresie 30° w każdą stronę
w zakresie do 90° wraz z kręgosłupem szyjnym

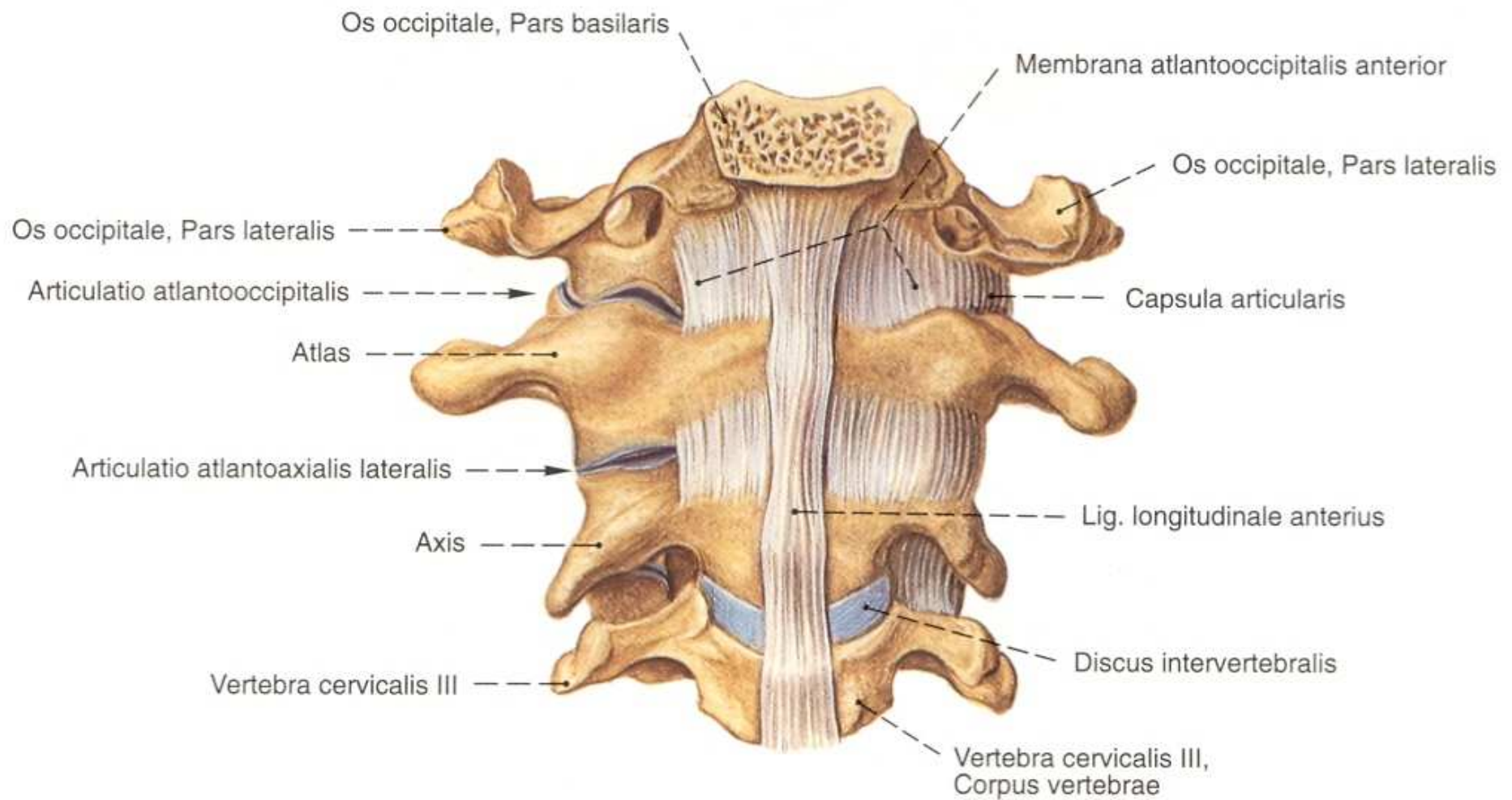

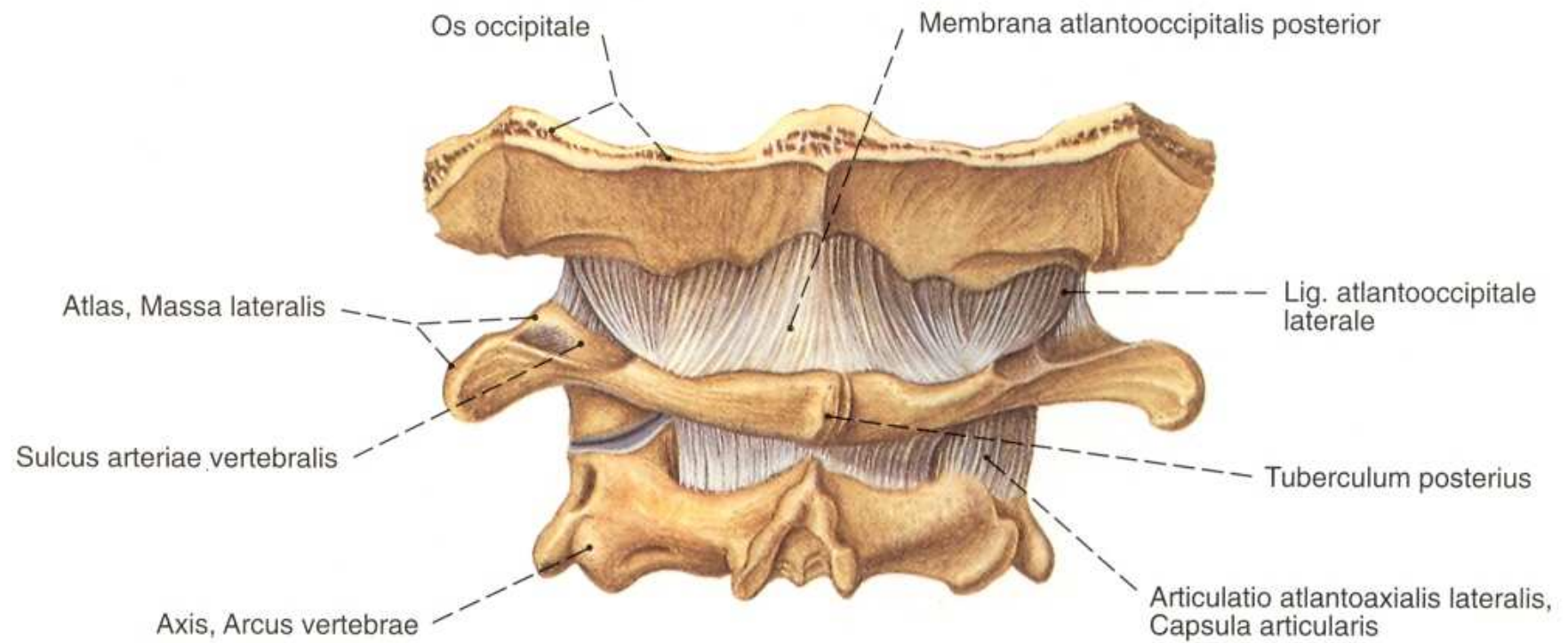

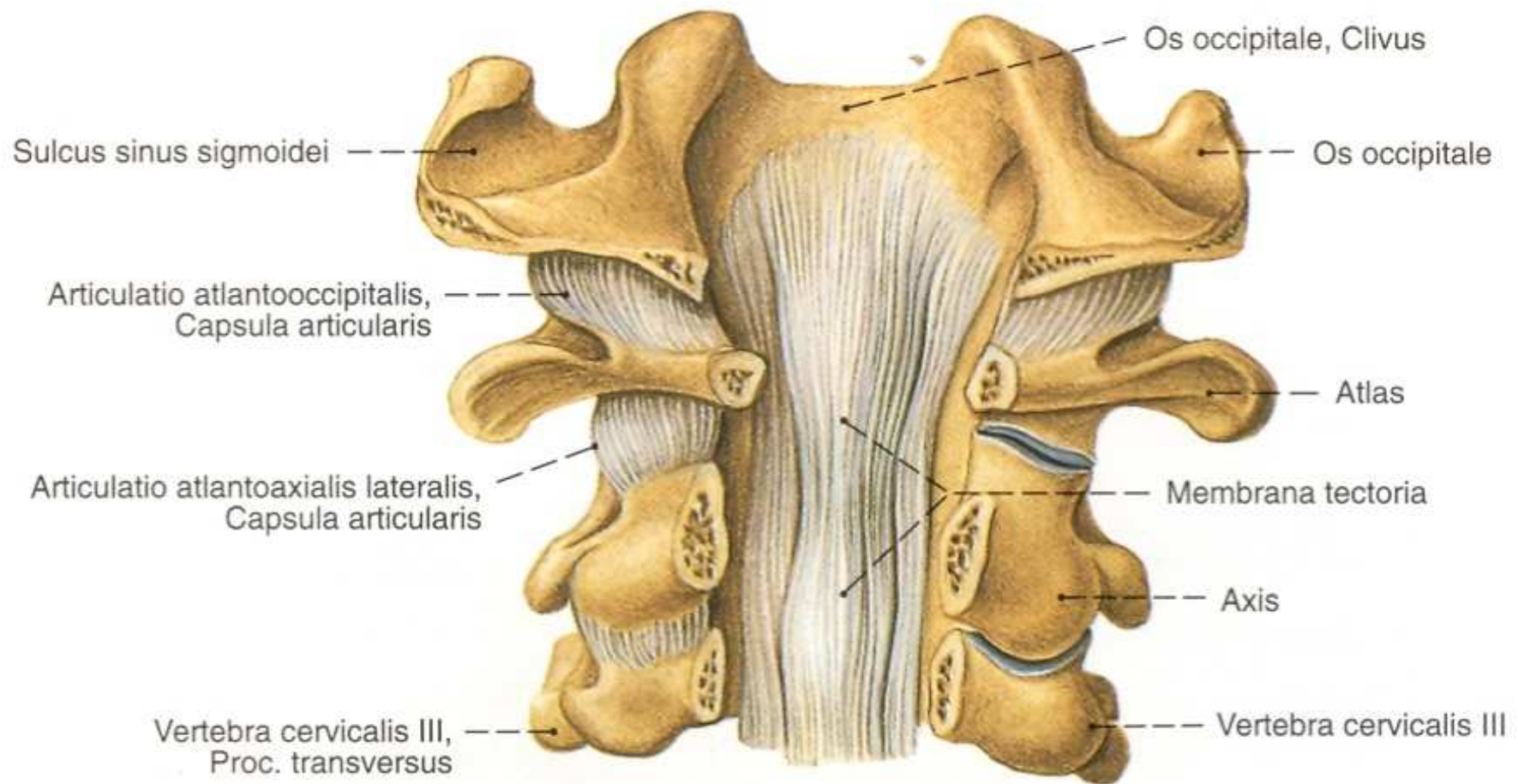

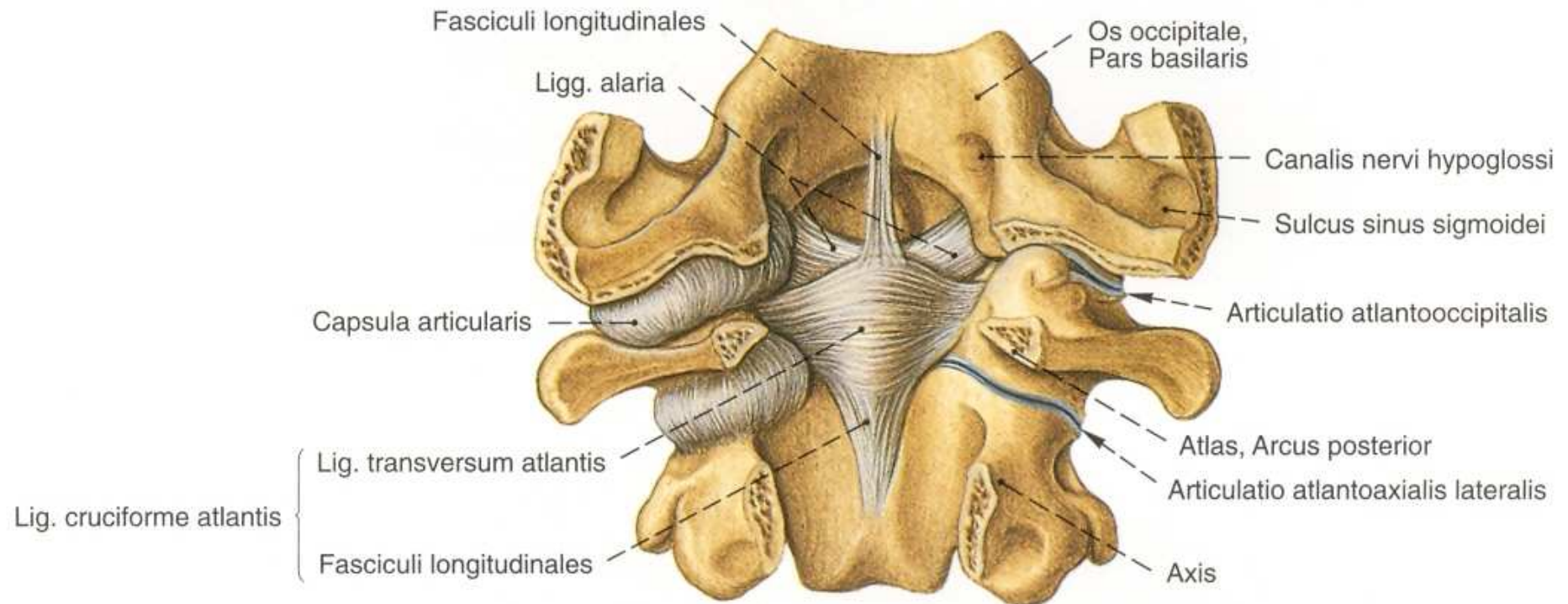

Połączenia międzykręgowe kręgosłupa

I. Stawy międzykręgowe - 23 pary stawów

Powierzchnie stawowe - pow. wyrostków stawowych górnych i dolnych sąsiednich kręgów

Więzadła:

- ww. żółte kręgosłupa (*ligg. flava*)
- ww. międzykolcowe (*ligg. interspinalia*)
- ww. nadkolcowe (*ligg. supraspinalia*)
odcinku szyjnym = w. karkowe (*lig. nuchae*)
- ww. międzypoprzeczne (*ligg. intertransversaria*)

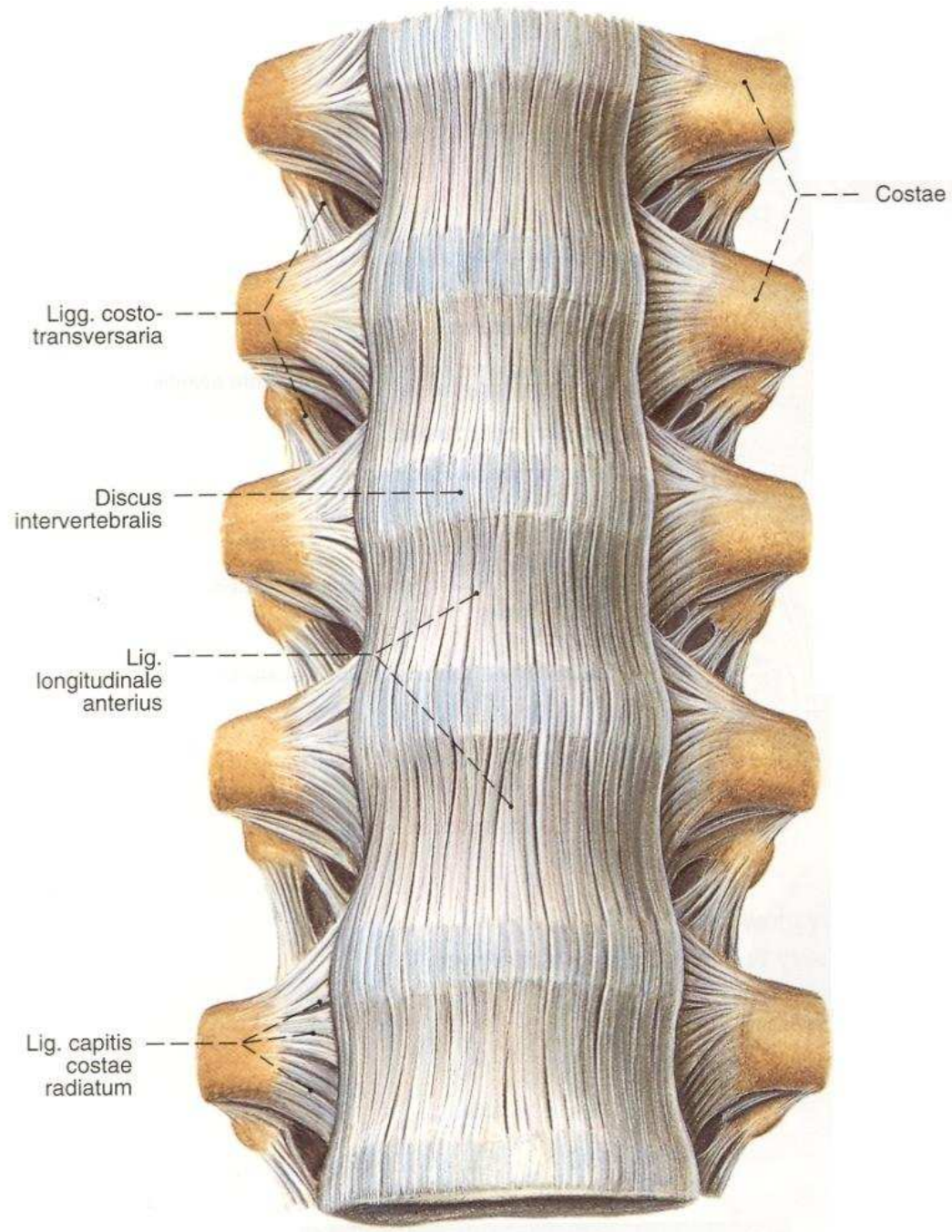

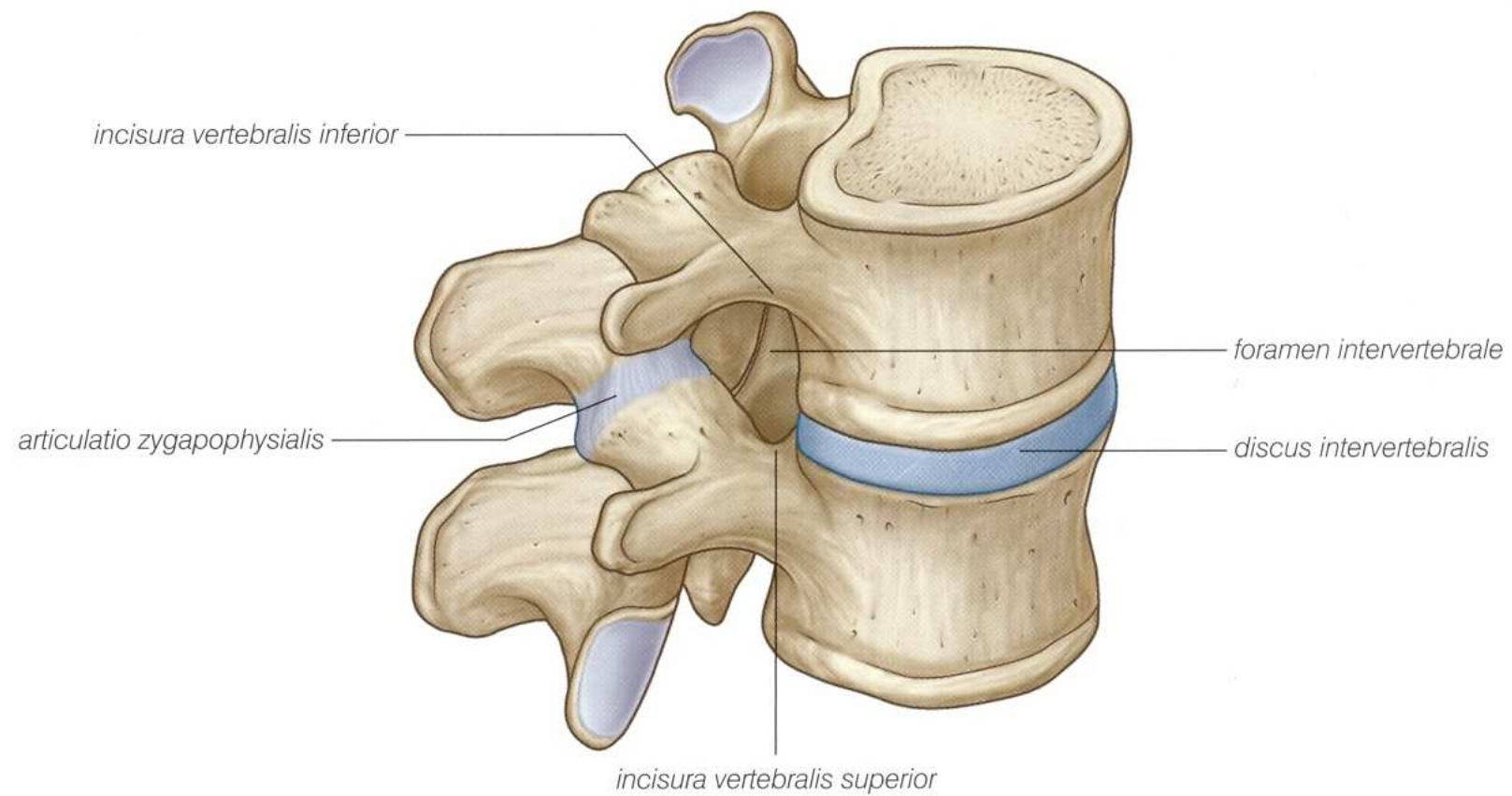
II. Krążki międzykręgowe – 23

- połączenia trzonów kręgów
od II kręgu szyjnego do kości krzyżowej

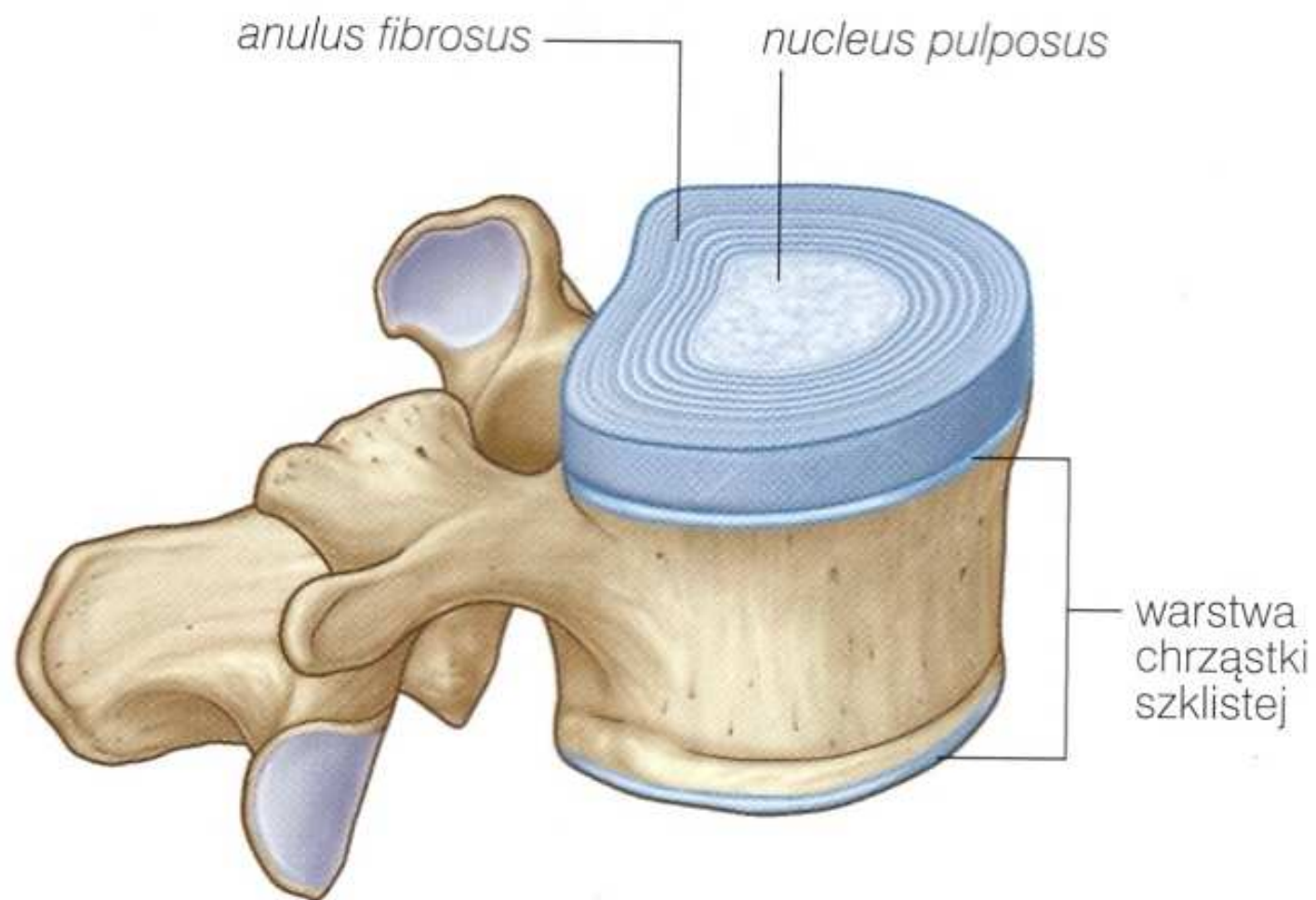
Więzadła:

- w. podłużne przednie (*lig. longitudinale
anteriorius*)
  - w. podłużne tylne (*lig. longitudinale
posteriorius*)
-

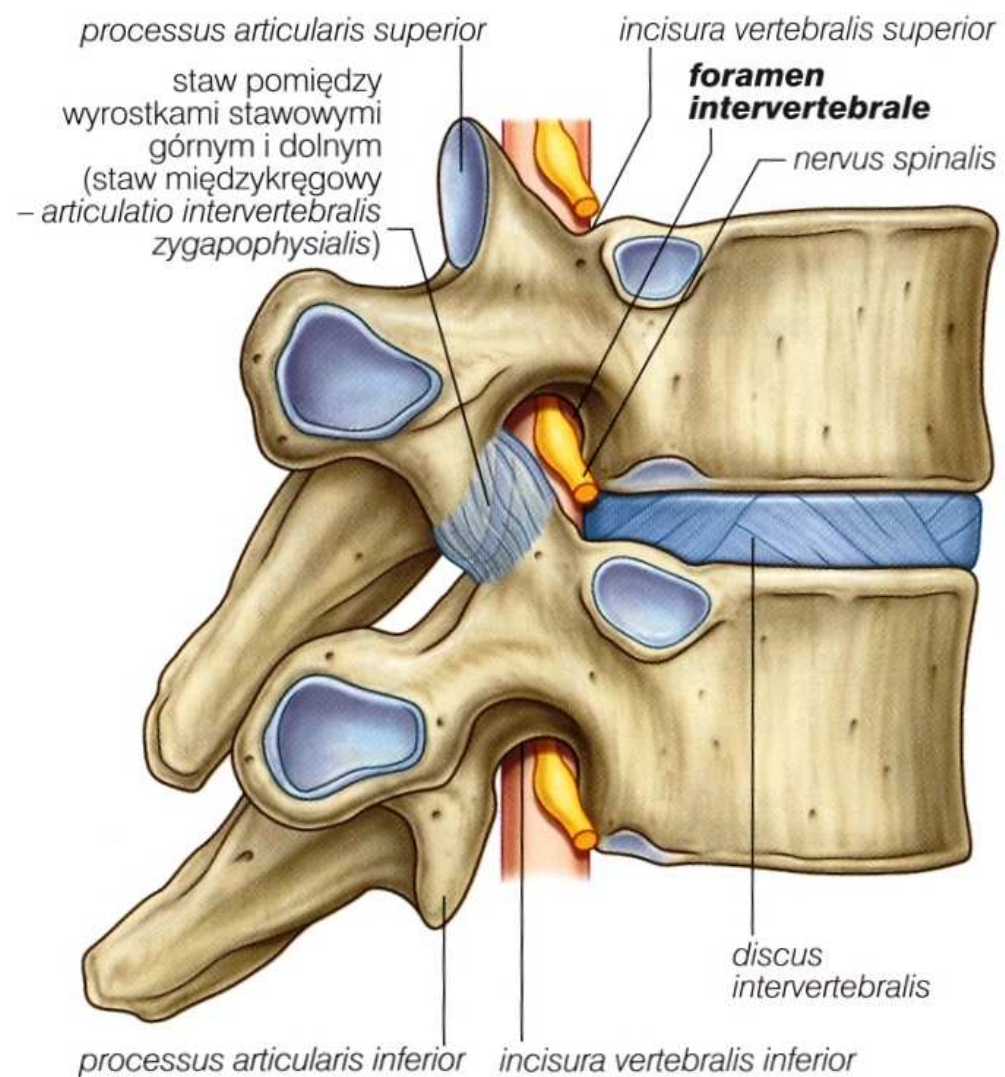

Ryc. 4.22 Otwór międzykręgowy.

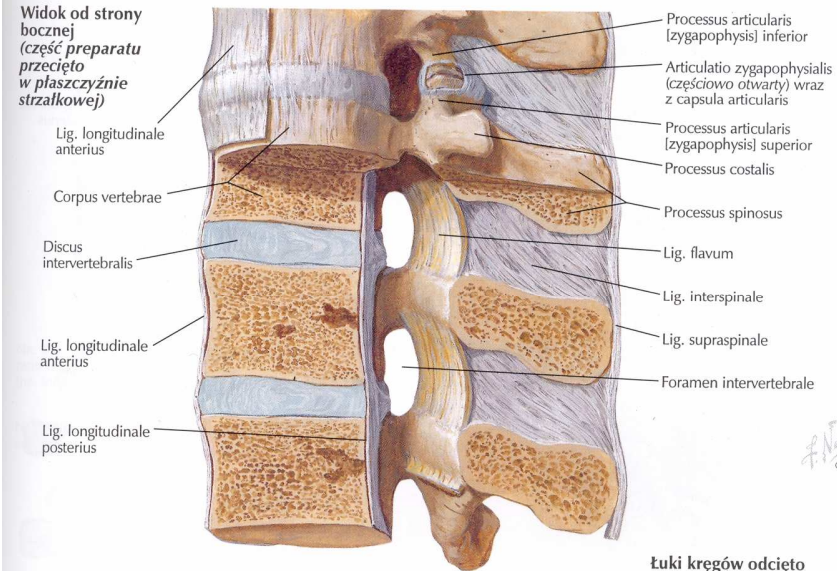
Ryc. 4.27 Połączenie międzytrzonowe.

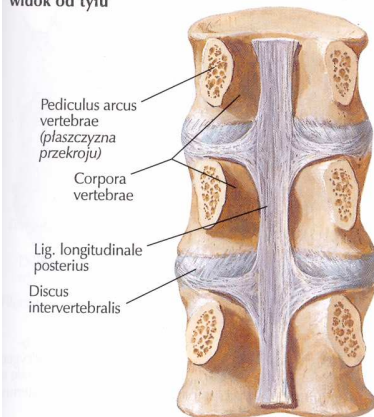
Ryc. 4.12 Otwory międzykręgowe.

Więzadła części lędźwiowej kręgosłupa

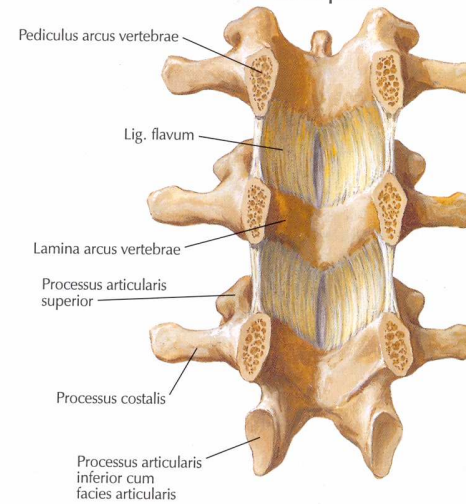
Widok od strony bocznej (część preparatu przecięto w płaszczyźnie strzałkowej)

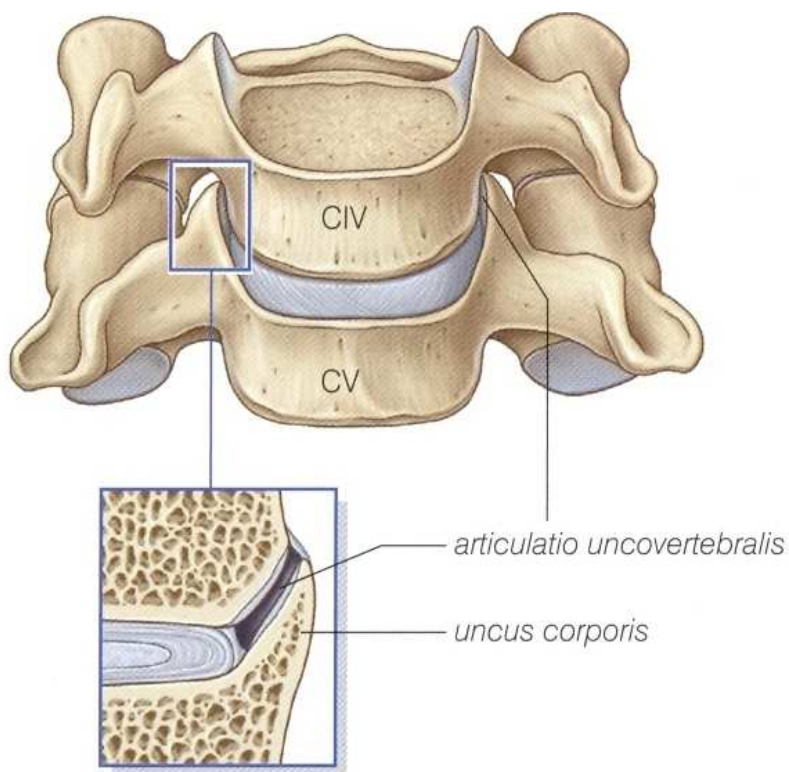

Łuki kręgów odcięto w płaszczyźnie czołowej: widok od tyłu

Łuki kręgów odcięto w płaszczyźnie czołowej: widok od przodu

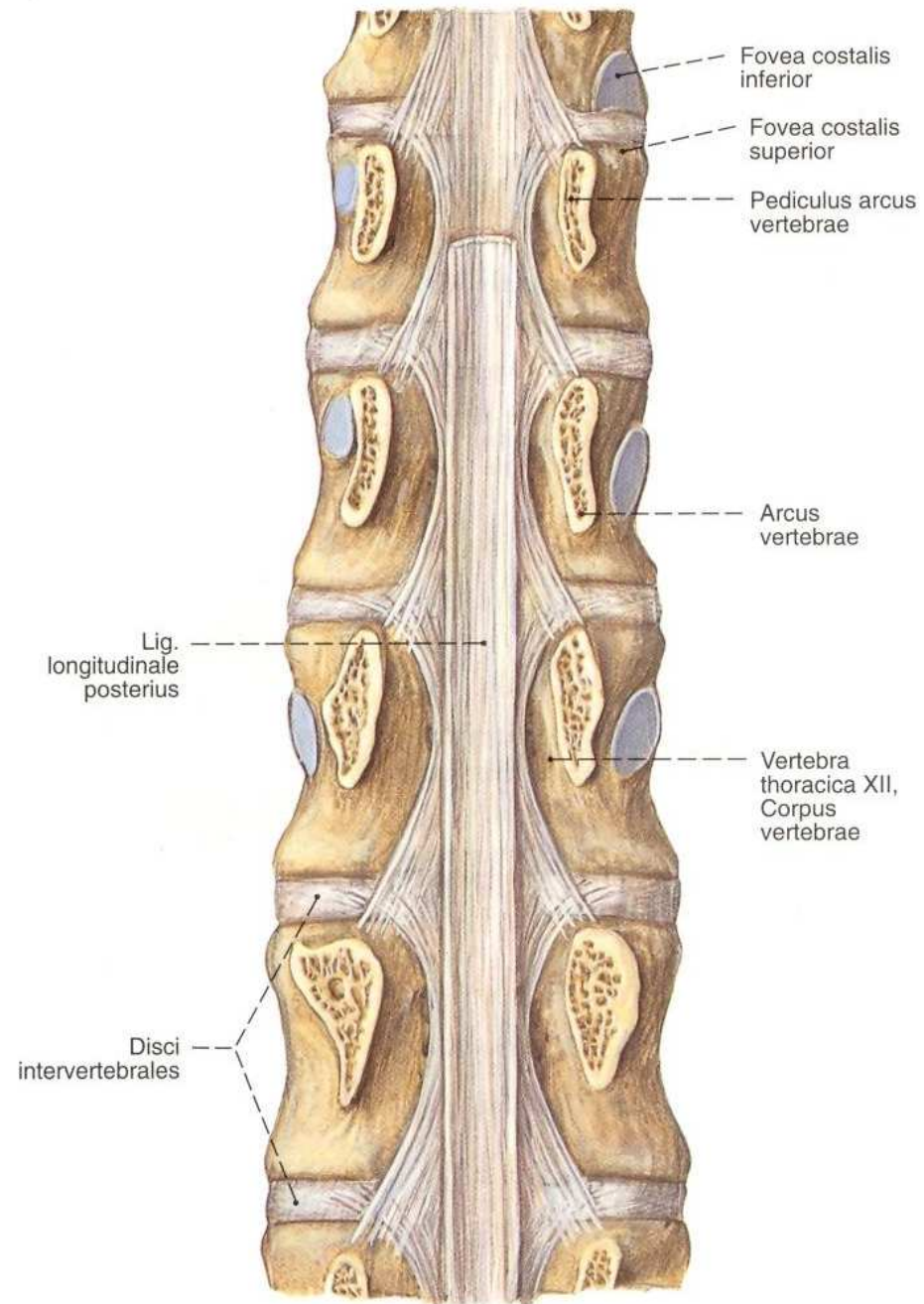
Ryc. 4.29 Staw hakowo-kręgowy [pojęcie kliniczne – przyp. tłum.].

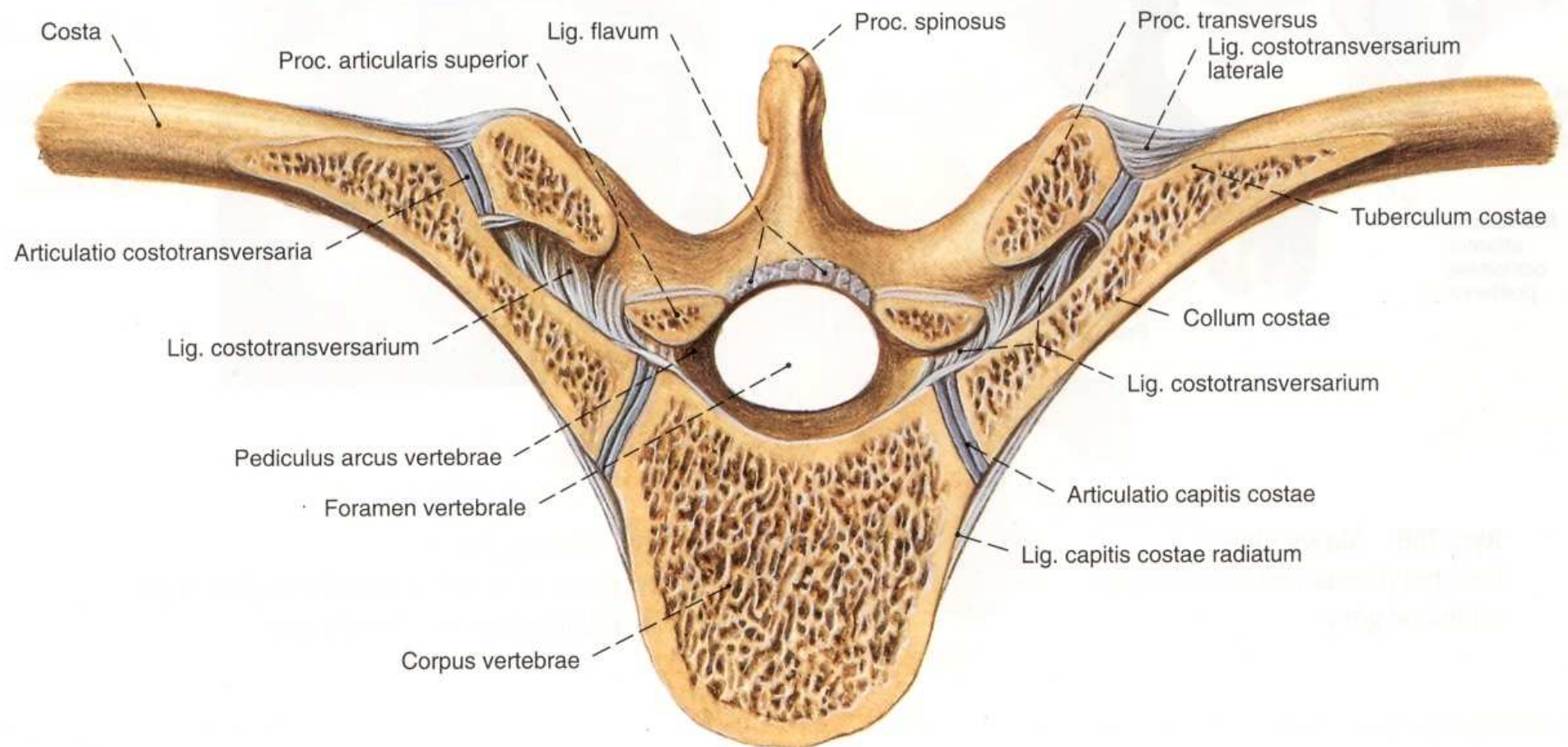
Uwagi kliniczne

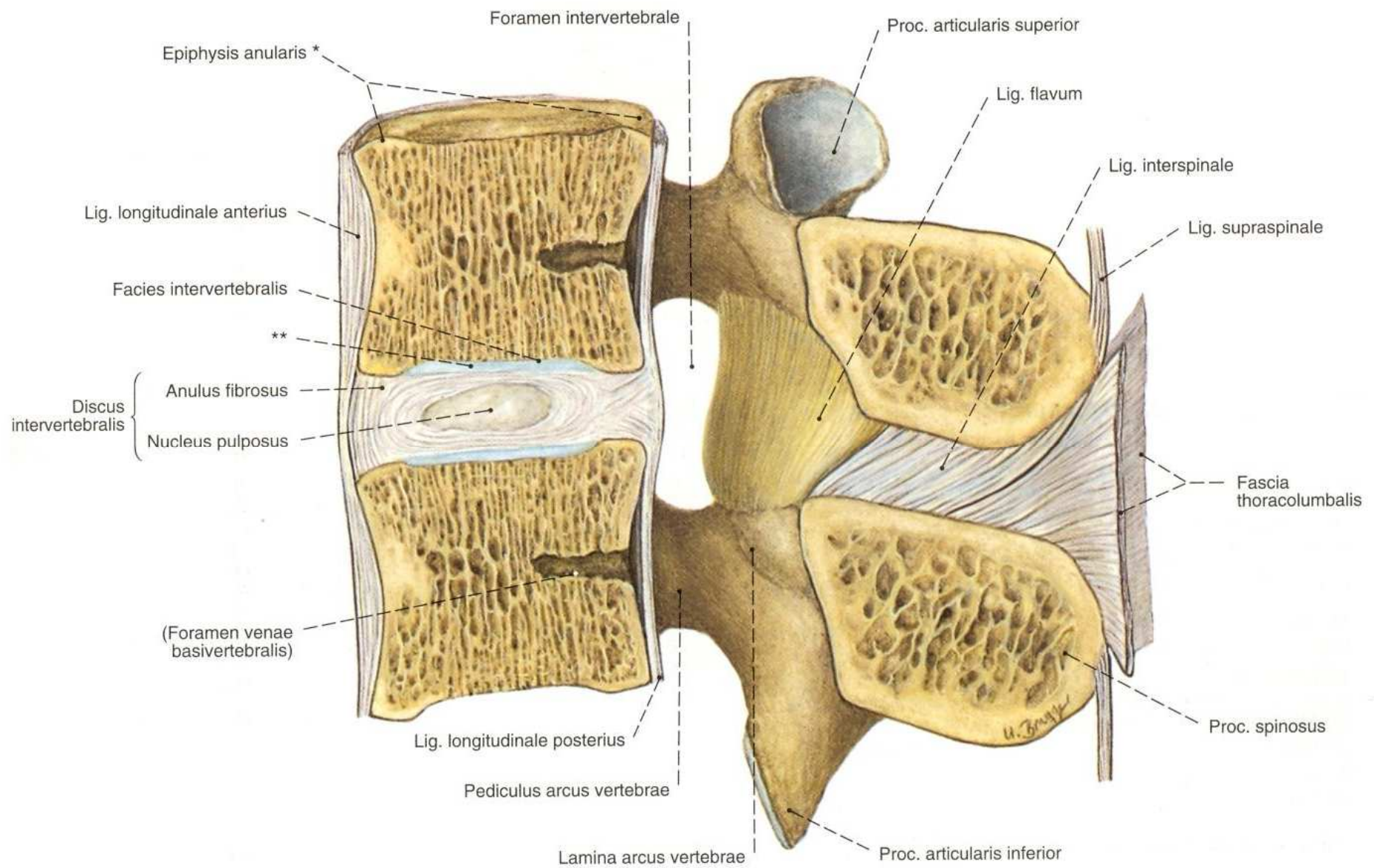
Bóle pleców

Bóle pleców są powszechnie obserwowaną dolegliwością. Często trudno jednoznacznie ustalić przyczynę bólu. Może nią być problem mechaniczny lub też ucisk krążka międzykręgowego na nerwy. W przypadku ucisku krążka międzykręgowego na nerw niezbędna może się okazać ingerencja chirurgiczna prowadząca do usunięcia krążka uciskającego nerw.

Nierzadko pacjenci skarżą się na bóle pleców, których bezpośrednia przyczyna nie została znaleziona. Ból jest wtedy przypisywany zmianom zwyrodnieniowym. Jednym ze sposobów walki z tą dolegliwością są miejscowe iniekcje środków znieczulających i leków steroidowych.

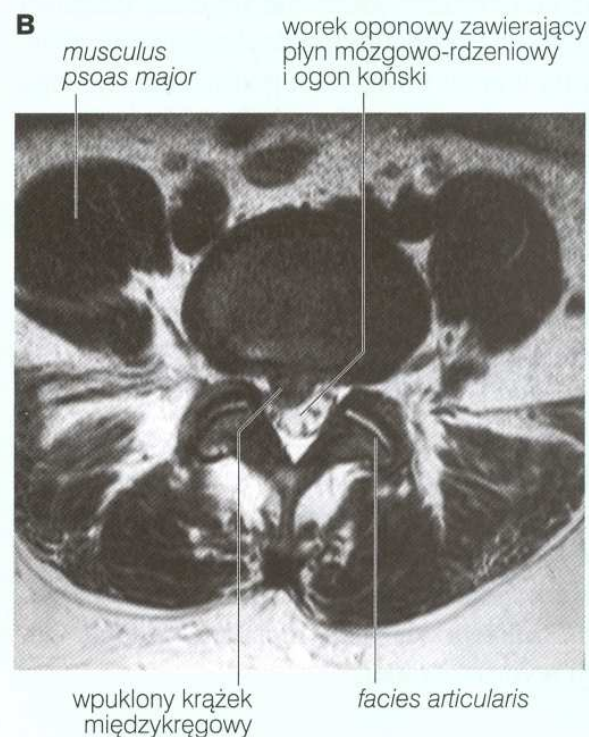
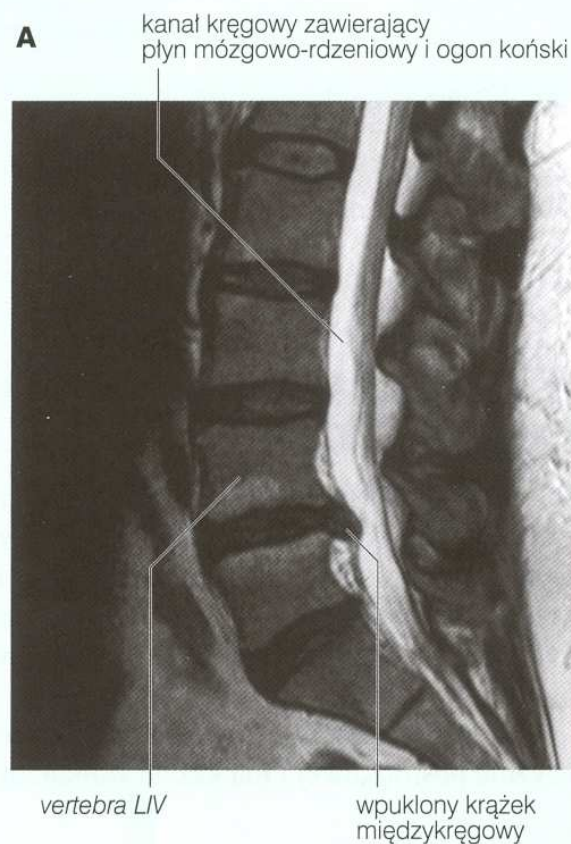
Uwagi kliniczne

Przepuklina krążka międzykręgowego

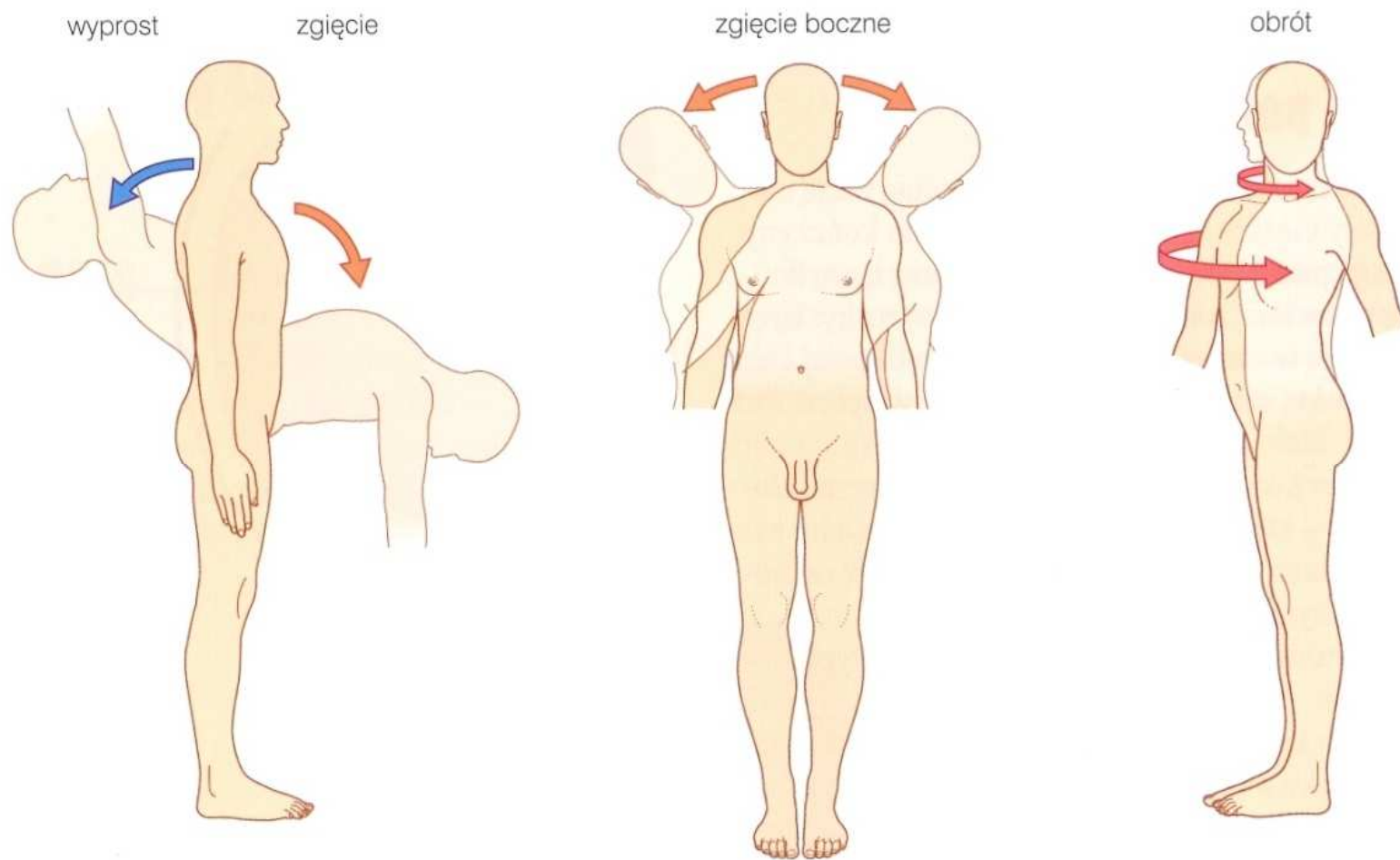
Krążek międzykręgowy składa się z części środkowej (jądro miażdżyste) oraz zespołu koncentrycznych pierścieni włóknistych. Rozdarcie (pęknięcie) pierścieni włóknistych może spowodować przemieszczenie się substancji, z której zbudowane jest jądro miażdżyste. Po pewnym czasie może dojść do przedostania się tej substancji do kanału kręgowego lub otworu międzykręgowego

i do bezpośredniego ucisku struktur nerwowych (ryc. 4.30). Jest to częsta przyczyna bólu. Krążek międzykręgowy może również wpuklać się do tyłu, uciskając rdzeń lub korzenie nerwów rdzeniowych, w zależności od odcinka, w którym dochodzi do przemieszczenia.

W części szyjnej kręgosłupa wpuklenie krążka często ulega skostnieniu i nosi nazwę osteofitu (narośli kostnej).

Ryc. 4.30 Badanie metodą rezonansu magnetycznego odcinka lędźwiowego kręgosłupa. Wpuklenie krążka międzykręgowego. **A.** Płaszczyzna strzałkowa. **B.** Płaszczyzna pozioma/poprzeczna.

Ryc. 4.3 Ruchy kręgosłupa.

Mechanika kręgosłupa

1. Płaszczyzna strzałkowa - zginanie do przodu i do tyłu

zakres 170° - 250°

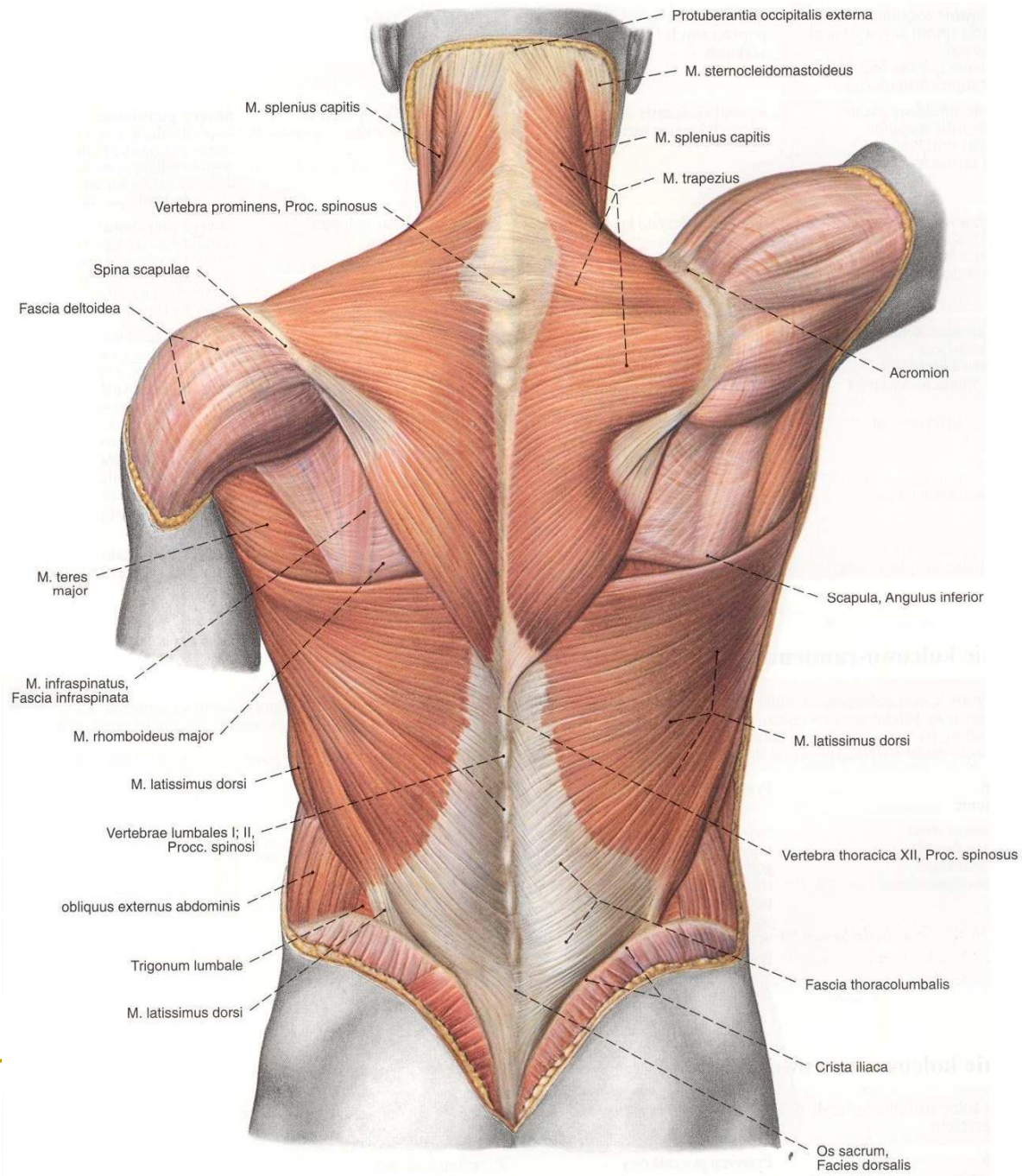
głównie w odcinku szyjnym i lędźwiowym

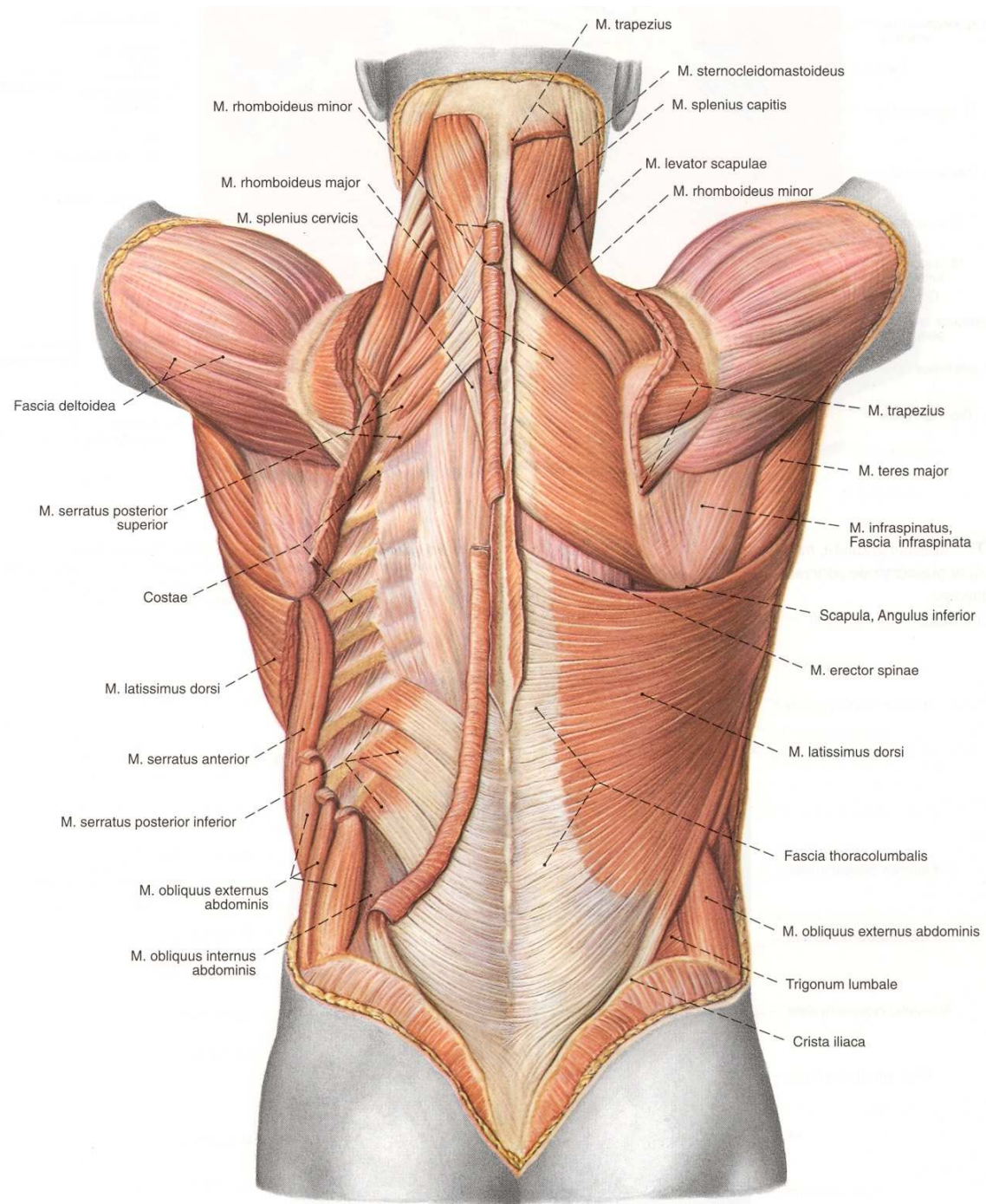
2. Płaszczyzna czołowa - zgięcia boczne

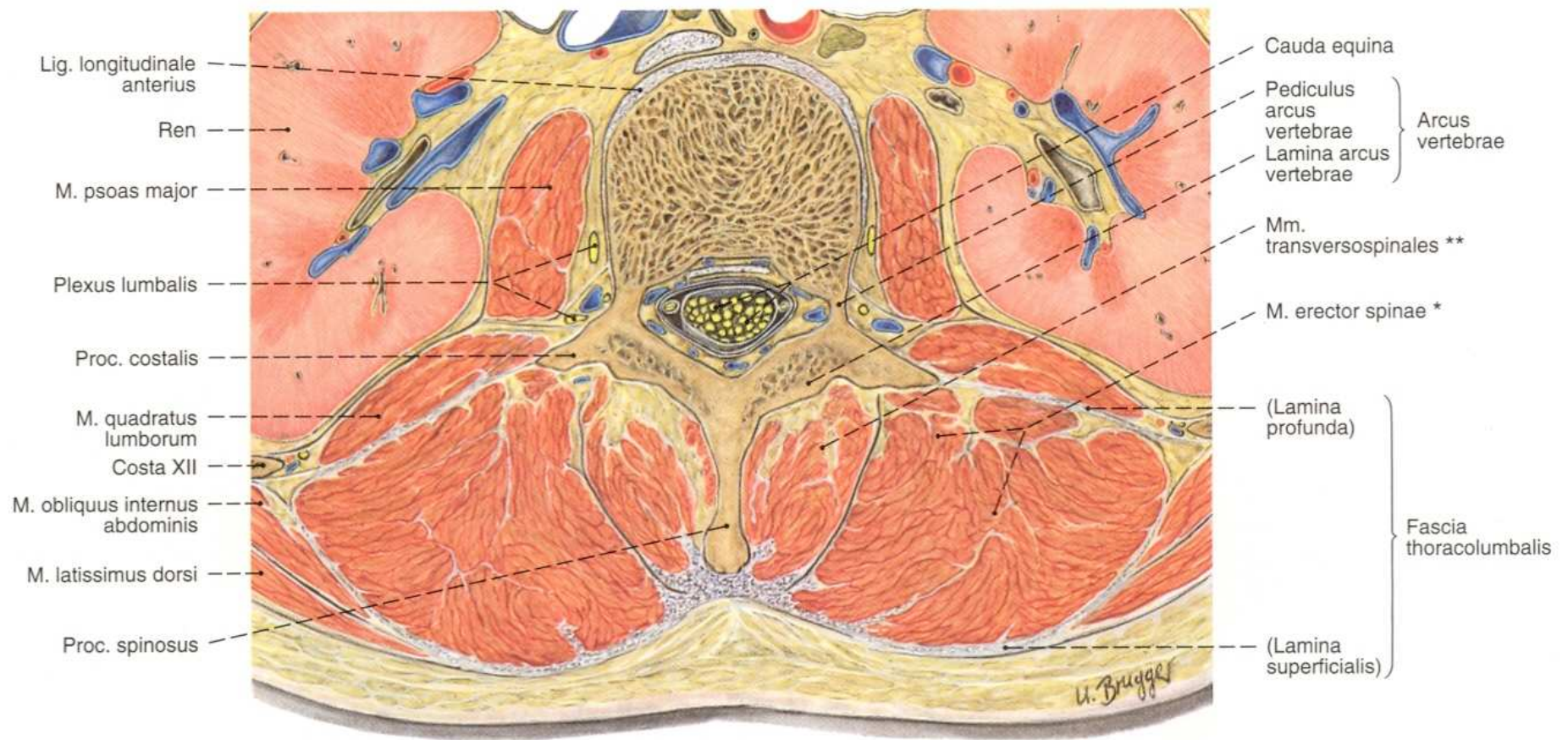
zakres ok. 55° w jedną stronę
głównie w odcinku
piersiowym

3. Płaszczyzna poprzeczna - skręcanie

zakres ok. 80° w każdą
stronę głównie w odcinku
szyjnym

Prostownik grzbietu

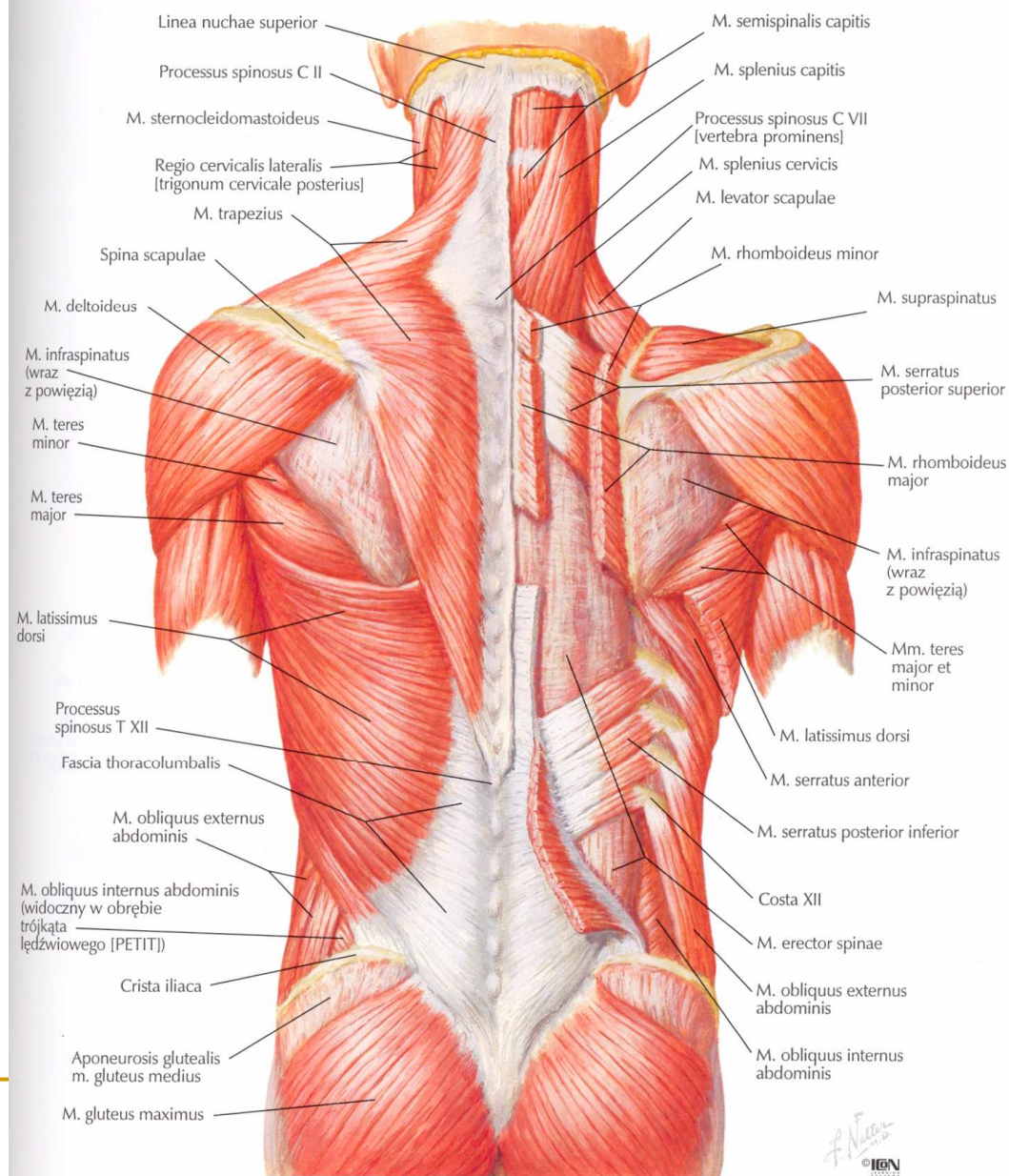
Pasmo boczne:

1. m. płatowaty głowy i szyi (*m.splenius capitis et cervicis*)
  2. mm. międzypoprzeczne
(*mm. intertransversarii*) /lędźwi, szyi/
  3. m. krzyżowo-grzbietowy (*m. sacrospinalis*):
    - a/ m. biodrowo-żebrowy (*m. iliocostalis*)
/lędźwi, klatki piersiowej, szyi/
    - b/ m. najdłuższy (*m. longissimus*)
/klatki piersiowej, szyi, głowy/
-

Pasmo przyśrodkowe:

1. m. kolcowy (*m.spinalis*)
/klatki piersiowej, szyi, głowy/
2. mm. międzykolcowe (*mm. interspinales*)
/lędźwi, szyi/
3. m. poprzeczno-kolcowy(*m.transversospinalis*):
  - a/ m. półkolcowy (*m.semispinalis*)
  - b/ m. wielodzielny (*m.multifidus*)
/lędźwi najsilniejszy/
  - c/ mm. skręcające (*mm.rotatores*) długie,
krótkie /lędźwi,klatki piersiowej, szyi/

Mięśnie grzbietu (musculi dorsi): warstwa powierzchowna

Mięśnie grzbietu (musculi dorsi): warstwa środkowa

